

บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงาน
ของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

อาบัตร์ ดาโอ๊ะ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2560

ROLE OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL IN
INSPECTING EXECUTIVES' WORK IN YARING DISTRICT,
PATTANI PROVINCE

ABAT DAOR

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN PUBLIC ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2017

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบ
การทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
ชื่อนักศึกษา อาบัตร์ ดาโอ๊ะ
รหัสประจำตัว 58B53330214
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ)

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
ชื่อนักศึกษา	อาบัตร์ ดาโอะ
รหัสประจำตัว	58B53330214
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร
กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และ 2) เปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบก่อนยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และการตรวจสอบหลังจากที่นายอำเภออนุมัติข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที ค่าสถิติเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1) บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.31$) ส่วนบทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และตรวจสอบหลังยกมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.45$) ($\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ

2) เปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มี เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานะการดำรงตำแหน่ง ในองค์การบริหารส่วนตำบล และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

Independent Study Title	Role of Subdistrict Administrative Organization Council in Inspecting Executives' Work in Yaring District, Pattani Province
Student	Abat Daor
Student ID	58B53330214
Degree	Master of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Independent Study Advisor	Dr.Pisak Kalyanamitra
Independent Study Co-Advisor	Dr.Kitti Reungruengkulrit

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) study the role of the Subdistrict Administrative Organization council in inspecting the executives' work in Yaring district, Pattani province, 2) compare the role of the Subdistrict Administrative Organization council in inspecting of the executives' work in Yaring district, Pattani province classified by personal factors. The sample for this study consisted of 117 respondents who were members of the Subdistrict Administrative Organization council in Yaring district, Pattani province. The sample size was obtained by calculations done with Taro Yamane's formula. The tool for data collecting was a rating scale questionnaire on the roles of the council before the SAO development plan agreement and after the approval of the budget by the district chief officer. The data were analyzed using the statistics of percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research results showed that:

1) The study of the role of the Subdistrict Administrative Organization council in inspecting the executives' work in Yaring district, Pattani province revealed that the knowledge and understanding of the duties of the SAO council to inspect the executives' work were, overall, at a high level ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.31). The role of the council before the SAO development plan agreement and after the district chief officer approved the local legislation on expenditure budgeting were, overall, at high levels ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.45), and ($\bar{X} = 2.34$, S.D. = 0.64), respectively.

2) The comparisons done of the role of the Subdistrict Administrative Organization council in inspecting of the executives' work in Yaring district, Pattani province classified by personal factors revealed that the factors gender, age, religion, education level, position in SAO and occupation has no effect on how the inspection roles were viewed.

Keywords: Roles of the Subdistrict Administrative Organization Council, Inspection of the Executives' Work

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร ประธานที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้ให้ คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้สละเวลาให้ความรู้และข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการศึกษาวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

อาบัตร์ ดาโอะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	6
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น.....	20
2.3 บทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหาร.....	23
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	26
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	32
2.6 ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี.....	36
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.8 สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
3.2 เครื่องมือในการวิจัย.....	46
3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	47
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
4.2 วิเคราะห์บทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	53
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	56
5.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	56
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
5.4 สรุปผลการศึกษา.....	57
5.5 อภิปรายผลการศึกษา.....	58
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย.....	68
ประวัติผู้วิจัย.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
4.2	แสดงระดับบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร.....	51
4.3	แสดงบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์บริหารส่วนตำบลเรียงรายชื่อ..	51
4.4	แสดงบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์บริหารส่วนตำบลหลังยกมือให้ ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. เรียงรายชื่อ.....	52
4.5	เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามเพศ	53
4.6	เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตาม ศาสนา.....	53
4.7	เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตาม ศาสนา.....	54
4.8	เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต.จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	54
4.9	เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตาม อาชีพ.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	3

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วันที่ 2 ธันวาคม 2537 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้สภาตำบลตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลซึ่งเคยมีสภาตำบลเป็นองค์กรบริหารอยู่เดิม มีฐานะเป็นนิติบุคคลทันที หลังจากนั้นพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารประเทศโดยจะกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และมีอำนาจกับใช้อำนาจ เพื่อบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีหน่วยเป็นกลไกของรัฐบาลจะต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติก็คือ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งรวมเรียกว่าการบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ในปัจจุบันพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติไว้ว่าให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้ จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองตามภารกิจหน้าที่ที่ระบุให้ดำเนินการอย่างชัดเจน มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน มีผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนซึ่งในปัจจุบันผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน (โกวิท วัฒนกุล และอรุณ ธรรม, 2547)

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวางหลักการอย่างชัดเจนไว้ในหมวดที่ 14 ในมาตรา 281-290 ของรัฐธรรมนูญ แสดงเจตนารมณ์ให้มีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น โดยเน้นให้ท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเอง มีอิสระในการกำหนดทิศทางการบริหารท้องถิ่นของตนเองรวมทั้งมีอิสระในการบริหารงานทั้งทางด้านการบริหาร กำลังคน และงบประมาณ ทั้งนี้เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น และเป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ธีรเดช นรัตถรักษา, 2551)

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรที่เป็นกำลังหลักในการปฏิบัติงาน 3 กลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มแรก คือ พนักงานส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยพนักงานที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างชั่วคราว กลุ่มที่สอง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลหมู่บ้านละ 2 คน และส่วนสุดท้ายคือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง ส่วนตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปรึกษาและเลขานุการมาจากการแต่งตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 5) ได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. การเข้าประชุมสภาตามกำหนดสมัยและกฎหมาย คือ การประชุมสมัยสามัญ และการประชุมสมัยวิสามัญ
2. ใช้สิทธิและทำหน้าที่ในการเลือกบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ลงมติการเลือกประธานสภา รองประธานสภา เลขานุการสภา
3. ทำหน้าที่ในการลงมติ กำหนดการประชุมสภาในแต่ละครั้ง
4. ทำหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมถึงแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี
5. ทำหน้าที่พิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
6. ทำหน้าที่ในการเสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลและพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประกาศเป็นกฎหมายใช้ในตำบล เรียกว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล คือ กฎ ระเบียบที่ออกมาใช้บังคับราษฎรในตำบล เพื่อให้ปฏิบัติตาม
7. ทำหน้าที่ตั้งกระทู้ถาม ยื่นญัตติและการอภิปรายในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอแนะแนวทางการบริหารให้แก่คณะผู้บริหาร

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าวของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ยังขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมโดยเห็นแก่พื้นที่หมู่บ้านเป็นหลัก นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังประสบปัญหาในด้านของงบประมาณ ด้านทรัพยากรในการดำเนินงานที่ไม่เพียงพอทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการพัฒนาท้องถิ่นที่ไร้ประสิทธิภาพทั้งในด้านการออกข้อบังคับตำบล การมีคุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน เป็นต้น (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของโกวิท พวงงาม (2548) ได้สรุปวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าใจในบทบาทอำนาจและหน้าที่ รวมถึงการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ว่า จะดำเนินการได้อย่างไร หรืออาจกล่าวได้ว่า ขาดทักษะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี มีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร โดยมีอำนาจหน้าที่ในสภาเพื่อให้เห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ในการศึกษาบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารว่ามีบทบาทเป็นอย่างไร โดยข้อมูลจากการศึกษานำไปให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

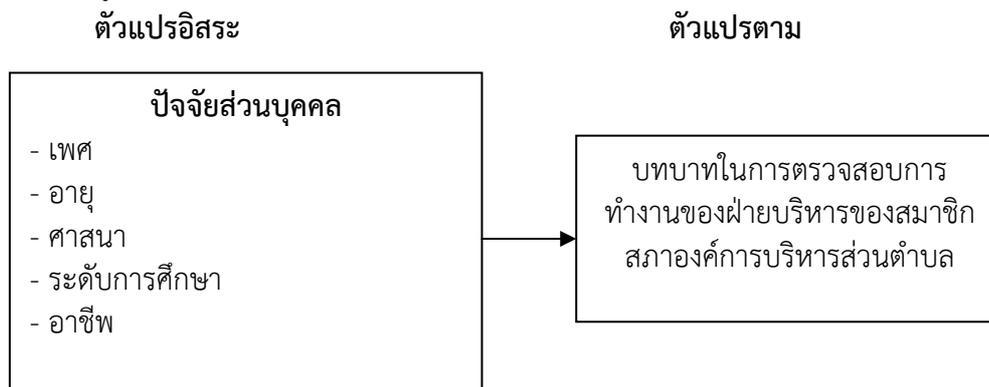
1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพ มีบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดทางการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ผู้เขียนได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี อำเภอยะหริ่งจังหวัดปัตตานี จำนวน 164 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้เขียนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1988 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ต่อการทำหน้าที่ตามกฎหมายพระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 โดยใช้แนวคิดทฤษฎีบทบาทในการศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือ มีตัวแปรในศึกษาดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารตามหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ก่อนและหลังยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต.

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้การศึกษาคือ เดือนสิงหาคม 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2555

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งสิ้น 18 แห่ง

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และสิทธิซึ่งผูกพันกับสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งต่อบุคคล หน่วยงานและองค์กร

บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การกระทำตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ซึ่งผูกพันกับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ บทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น การยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาของ อบต. ที่ตนสังกัด เป็นต้น

ฝ่ายบริหาร หมายถึง นายก อบต. รองนายก อบต. และเลขานุการ

การตรวจสอบการทำงานงานของคณะผู้บริหาร ก่อนยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา
อบต. หมายถึง การนำปัญหาความต้องการของคนในหมู่บ้านมาพิจารณาประกอบการพิจารณาเพื่อดู
ความสอดคล้องของข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

การตรวจสอบการทำงานงานของคณะผู้บริหาร ยกมือหลังจากที่นายอำเภออนุมัติ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หมายถึง ติดตามว่า คณะผู้บริหารแต่งตั้งใครเป็นคณะกรรมการ
ดำเนินการจัดซื้อหรือ ก่อสร้างเป็นไปตามแบบแปลนที่ และการตั้งกระทู้ถามคณะผู้บริหาร เป็นต้น

การติดประกาศข้อบัญญัติ หมายถึง ตรวจสอบว่ามีการติดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายไว้เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ณ ที่ทำการอบต. หรือไม่

ประกวตราคา หมายถึง ติดตามว่าเมื่อใดคณะผู้บริหารจะดำเนินการประกาศสอบหรือ
ประกวตราคา

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทราบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัด
ปัตตานีต่อการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง
จังหวัดปัตตานี

1.7.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา
บทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บริหารองค์การ
บริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงาน of ฝ่ายบริหาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผู้เขียนได้ทำการตรวจเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
 - 2.1.1 ทฤษฎีบทบาท
 - 2.1.2 ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่
 - 2.1.3 บทบาทที่คาดหวัง
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น
- 2.3 บทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหาร
 - 2.3.1 บทบาทการตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.6 ข้อมูลพื้นฐานของ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

ความหมายของบทบาท

บุญช่วย ศิริเกษ (2540) บทบาท หมายถึง การประกอบพฤติกรรมตามตำแหน่งซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม หรือตามลักษณะการรับรู้ หรือตามที่มีการแสดงจริง บทบาทจึงเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่

สุพัชรา สุภาพ (2540) บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง)

สุชา จันทรเอม (2542) บทบาท หมายถึง สิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำนั้นคือสังคมกำหนดสิทธิหน้าที่ของสถานภาพอย่างไรแล้ว บุคคลในสถานภาพนั้นจะต้องประพฤติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

ยนต์ ชุ่มจิต (2544) บทบาท คือ ภาระที่ต้องรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลตามสถานภาพของแต่ละบุคคล หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มาไม่ว่าจะโดยกำเนิด โดยการกระทำหรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

มัลลิกา ต้นสอน (2544) บทบาท หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมของบุคคลซึ่งแสดงออกตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถานภาพ (Status) ของเขา ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นเหมาะสมกับสถานะของตนและความคาดหวังของสังคม เพื่อที่จะนำองค์การให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

จากการศึกษาความหมายของบทบาท สรุปได้ว่า การกระทำของบุคคลตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และสิทธิซึ่งผูกพันกับสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งของบุคคล

2.1.1 ทฤษฎีบทบาท

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom, 1969 อ้างถึงใน สุภา สกุลเงิน, 2545) ได้กล่าวว่าตำแหน่งทางสังคมนั้นจะต้องมีการกำหนดสิทธิ และหน้าที่ไว้เสมอ เพื่อให้รู้ว่าแต่ละคนต้องแสดงบทบาทอย่างไรบ้าง บทบาทเป็นสิ่งที่ติดตัวมากับตำแหน่ง อันเป็นเครื่องกำหนดการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งบรูม และเซนิคได้จำแนกลักษณะของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) หรือบทบาทที่สังคมกำหนด เป็นบทบาทในอุดมคติของสังคมที่มีการกำหนดสิทธิหน้าที่ตามตำแหน่งของสังคมไว้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำได้ตามนั้น

2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (The Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเห็นว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ ซึ่งอาจไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ และอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล เพราะเกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติ บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

3. บทบาทที่กระทำจริง (The Actual Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง การรับรู้ และการยอมรับของแต่ละบุคคลตลอดจนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม รวมถึงความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาท

อัลพอร์ต (Allport, 1937 อ้างถึงใน ชลพรพร ตีมา, 2544) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ ได้แก่

1. ความคาดหวังในบทบาท เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่น หรือเป็นบทบาทที่สถาบันองค์กรหรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นดำรงอยู่

2. การรับรู้ในบทบาทเป็นการรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้

3. การยอมรับในบทบาทของบุคคลซึ่งเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและการรับรู้ในบทบาทการยอมรับบทบาทเป็นเรื่องของความเข้าใจในบทบาทและการสื่อสารระหว่างสังคมเพราะบุคคลไม่ได้ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป ถ้าหากบทบาทนั้นทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดหรือแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของตนก็พยายามหลีกเลี่ยงบทบาท ไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคคลซึ่งบุคคลจะแสดงบทบาทหรือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งอยู่

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทสรุปได้ว่า บทบาทเป็นหน้าที่ของบุคคลที่แสดงบทบาทและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งในการศึกษาครั้ง ผู้ศึกษาได้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อทราบการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่าเป็นที่ยอมรับกับบุคคลทั่วไปได้

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่

ความหมาย

คำว่าความรู้ในที่นี้ของฮอสเปอร์ (อ้างถึงใน มาโนช เวชพันธ์, 2532) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยนัยก็ได้ มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้เป็นหนึ่งขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือ

ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์, 2542) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง และวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์, 2542) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 บลูม และคนอื่น ๆ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูม และคนอื่น ๆ ได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

ความรู้ คือ “สารสนเทศผนวกกับประสบการณ์ บริบท การตีความ และการไตร่ตรอง ความรู้เป็นรูปแบบที่มีมูลค่าสูงของสารสนเทศ ที่พร้อมจะถูกนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ” ที่ ดาเวนพอร์ต และคนอื่น ๆ (1998)

“ความรู้ที่ชัดแจ้งหรือที่เขียนระบุไว้ หมายถึงความรู้ที่สามารถถ่ายโอนในภาษาที่เป็นทางการและเป็นระบบ ในทางกลับกันความรู้ฝังลึกนั้นมีลักษณะที่ขึ้นกับบุคคล ซึ่งทำให้การระบุดังนี้เป็นทางการและการสื่อสารทำได้ลำบาก”

ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยุ่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบกิจการสำคัญของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้มติของที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหลัก มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้า

อำนาจหน้าที่ของสภา องค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของ องค์การบริหารส่วนตำบล

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายก องค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละตำแหน่งมีจำนวน ที่มา อำนาจหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่ง ดังนี้

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไตมีเพียง 1 หมู่บ้าน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไตมีเพียง 2 หมู่บ้าน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน

ที่มาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่เขต องค์การบริหารส่วนตำบล ไตมีเพียง 2 หมู่บ้าน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(1) เข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และลงมติในประเด็นต่าง ๆ

(2) ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อ 1

(3) เสนอร่างข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล

(4) ตั้งกระทู้ถามนายก องค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(5) เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติด้วยจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(6) ขอเปิดประชุมวิสามัญด้วยจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด เท่าที่มีอยู่

(7) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ตาย

(3) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ

(4) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(5) มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันเกิน 6 เดือน

(6) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ องค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นผู้สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล นั้น หรือที่ องค์การบริหารส่วนตำบล นั้นกระทำ

(7) ขาดคุณสมบัติ หรือ มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายที่กำหนด

(8) สภา องค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามี ความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณา และมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นั้นมิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้ง ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ครบระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใดสิ้นสุดลงตามข้อ (8) ผู้นั้นอาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไปยังนายอำเภอได้ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับทราบมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบุข้ออุทธรณ์หรือข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายประกอบด้วย และให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้อุทธรณ์หรือโต้แย้ง คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สิ้นสุด

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตามข้อ (4) (5) (6) หรือ (7) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สิ้นสุดในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงตาม ข้อ (9) พร้อมกันทั้งหมดให้ถือว่าเป็นการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) อำนาจหน้าที่ของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(2.1) ดำเนินกิจการของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กฎหมายกำหนด

(2.2) เป็นประธานของที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เว้นแต่ในขณะที่ยกเลิกวาระอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.3) บังคับบัญชาการงานในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.4) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.5) เป็นผู้แทนสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกิจการภายนอก

(2.6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

(3) การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(3.1) ครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3.2) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ

(3.3) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3.4) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเพราะกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และนายอำเภอสอบสวนแล้วปรากฏว่ามีพฤติกรรมการเช่นนั้นจริง ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามข้อ (4) จะดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น

รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) หน้าที่ของรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(2.1) ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำการกิจการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมาย

(2.2) ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่

(2.3) เป็นประธานที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมครั้งนั้นสั่งปิดประชุมก่อนหมด ระเบียบวาระการประชุม แต่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในที่ประชุมครบองค์ประชุมและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เท่าที่มีอยู่ในที่ประชุมเสนอให้เปิดประชุม โดยให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไป จนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุม หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะได้มีมติให้ปิดประชุม

(3) การพ้นจากตำแหน่งของรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เหมือนกับการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน โดยให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบล เลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คนหนึ่งเป็นเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมาย และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(2.1) แจ้งนัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามคำสั่งของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.2) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการหรือแนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.3) ช่วยเหลือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.4) เชิญประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ชำครวรวปฏิบัติหน้าที่

(2.5) จัดรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2.6) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

(2.7) ช่วยเหลือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

(2.8) ช่วยเหลือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

(2.9) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น หรือกระทำการอื่นตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกลงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ชำครวรว

(3) การพ้นจากตำแหน่งของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(3.1) เมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3.2) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเกิดจากการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และมติของที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในปีหนึ่งจะมีการประชุม ดังนี้

สมัยประชุมสามัญของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย สมัยละ ไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ โดยต้องกำหนดให้มีการประชุมในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่ง

สมัยประชุมวิสามัญสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้วเมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธาน องค์การบริหารส่วนตำบล นาย ก องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมดเท่าที่ที่อยู่ สามารถทำคำร้องยื่นต่ออำเภอขอให้เปิดประชุมวิสามัญถ้าเห็นสมควรให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะถูกยุบเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(1) สภามงคลการบริหารส่วนตำบล ไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ครบตามจำนวนแล้ว

(2) ไม่สามารถเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ครั้งแรก

(3) ไม่พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่รับหลักการและคณะกรรมการหรือประธานกรรมการที่นายอำเภอแต่งตั้งได้พิจารณา และได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้วให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น

(4) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด เพราะถูกราชการผู้มีสิทธิเลือกตั้งถอดถอนตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(5) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

2.1.3 บทบาทที่คาดหวัง

ความหมายของความคาดหวัง

ชิษณุกร พรภาณวิษญ์ (2540) อธิบายว่า ความคาดหวังหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด (Oxford Advanced Learner's Dictionary, 2000) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังเป็นความเชื่อ เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะเป็น หรือควรจะเป็นขึ้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวถึงความคาดหวังของผู้รับบริการว่า เมื่อผู้รับบริการมาติดต่อกับองค์กรหรือธุรกิจบริการใด ๆ ก็มักจะคาดหวังว่าจะได้รับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้องรับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความคาดหวังพื้นฐาน และรู้จักสำรวจความคาดหวังเฉพาะของผู้รับบริการ เพื่อสนองบริการที่ตรงกับ ความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ หรืออาจเกิดความประทับใจขึ้นได้หากการบริการนั้นเกินความ

สิริวรรณ อัครกุล (2528) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์ เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล

เคลย์ (Clay, 1988) ได้กล่าวถึงความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่าเป็น การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดี เป็นความมุ่งหวังที่ดีงาม เป็นระดับหรือค่าความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หวังไว้

ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของวิกเตอร์ วรูม (Vroom) มีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญคือ (อัญชลี อานวรุพหาวณิช, 2539)

Valence หมายถึง ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์

Instrumentality หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทางที่จะไปสู่ความพึงพอใจ

Expectancy หมายถึง ความคาดหวังในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคลมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้น จึงพยายามดิ้นรนแสวงหาหรือกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการ

หรือสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วก็ตามความคาดหวังของบุคคลจะได้รับความพึงพอใจขณะเดียวกันก็คาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

พาราสุมาน, ไชธธอมล และ แบร์รี (Parasuraman, Zeithmal & Berry, 1990) ได้ระบุถึงปัจจัยหลักที่มีผลต่อความคาดหวังของผู้บริการแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่

1. การได้รับการบอกเล่า คำแนะนำจากบุคคลอื่น
2. ความต้องการของแต่ละบุคคล
3. ประสบการณ์ในอดีต
4. ข่าวสารจากสื่อ และ จากผู้ให้บริการ
5. ราคา

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือความรู้สึกความต้องการที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปจนถึงอนาคตข้างหน้า เป็นการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะมากระทบต่อ การรับรู้ของเรา โดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นตัวบ่งบอก

ลักษณะความคาดหวัง

ความคาดหวังเป็นตัวบ่งชี้แห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกการกระทำไว้ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะ และความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้

เกทเซน และคนอื่น ๆ (Getzels & et al., 1974) ได้กล่าวไว้ว่า “ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกันเพราะคนเราต่างก็มีความคิดและความต้องการแตกต่างกัน”

วูม (Vroom, 1964) ได้มีคติฐานความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการตัดสินใจเลือกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นมีระบบ มีความสัมพันธ์กับ กระบวนการทางจิตใจได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติ โดยเกิดจากแรงจูงใจ

ศรีนิตย์ บุญทอง (2521) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลจึงแตกต่างกันตามที่บุคคลได้กำหนดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่ง ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์นั้น ๆ ประเมินโดยมาตรฐานของ ตนเองเป็นเครื่องวัดความคาดการณ์ของแต่ละบุคคล

การกำหนดความคาดหวัง

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540) กล่าวถึงการกำหนดความคาดหวังตามความคิดของเดอเช็คโค ว่าการกำหนดความคาดหวังของบุคคลนอกจาก ขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของงานแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้น ๆ ด้วยดังที่ เดอเช็คโค ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น ๆ มาก่อน ก็จะทำให้กำหนดความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงกับความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามระดับความคาดหวังต่ำลงมา เพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกล้มเหลว จากการที่วางระดับความคาดหวังไว้สูงกว่าความสามารถจริง

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540) ได้สรุปความคาดหวังไว้ว่า การที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้น ๆ อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ก็ได้ ความรู้สึกนึกคิด หรือคาดการณ์นั้น ๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคล แม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรมชนิดเดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างออกไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้น ๆ

การที่บุคคลจะทุ่มเทความพยายามในการทำงานมากน้อยแค่ไหน จึงขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 อย่าง คือ ระดับความเข้มข้นของความต้องการรางวัลนั้น และความคาดหวังของบุคคลนั่นเองที่จะมองว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในการได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งนั้น ถ้าเห็นว่ารางวัลที่จะได้จากความพยายามนั้นมีคุณค่ากับตนมาก และเป็นไปได้สูง บุคคลก็จะทุ่มเทความสามารถให้มากขึ้น แต่ถ้าคิดว่าความเป็นไปได้น้อย หรือรางวัลที่ได้น้อย ก็จะไม่พยายามเพราะคิดว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า

ปัจจัยกำหนดความคาดหวัง

พัชรี มหาลาภ (2538) ปัจจัยที่กำหนดความคาดหวังมี 3 ประการ ได้แก่

1. กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อม ความคาดหวังและการแสดงออกจึงแตกต่างกัน เพราะความคิดความต้องการของแต่ละ บุคคลเน้นแตกต่างกัน

2. ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน และประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้น ๆ กล่าวได้ว่าถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำให้มีการกำหนดระดับความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามจะกำหนดความคาดหวังลงมา ก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกล้มเหลวจากระดับความคาดหวังที่ตั้งไว้สูงกว่าความสามารถจริง

3. ขึ้นอยู่กับการประเมินความเป็นไปได้ เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิด และการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้น ๆ อาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้จะเป็นการประเมินค่า โดยมีมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดของแต่ละบุคคล ซึ่ง การประเมินค่าของแต่ละคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งชนิดเดียวกัน ก็อาจแตกต่างกันได้ ด้วยขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจการให้คุณค่าแก่สิ่งนั้น ๆ ของแต่ละบุคคล จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของมนุษย์คาดหวังเกิดจากสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับกับความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไป ตามความรู้ ประสบการณ์และความต้องการ แล้วบุคคลจะตัดสินใจ

ประเภทของความคาดหวัง

ความคาดหวังที่บุคคลตั้งไว้ มีทั้งความคาดหวังในระยะสั้น และความคาดหวังในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีความคาดหวังในทางบวกและความคาดหวังในทางลบ (Hurlock, 1973) ความคาดหวังนี้จะนำไปสู่พฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

ไพบูลย์ เทวรักษ์ และสิริวรรค์ อัครกุล (2527) กล่าวถึงความคาดหวังทางบวกว่า เมื่อบุคคลต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำบางสิ่งให้สำเร็จ ความหวังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงาน เป็นการยากที่จะกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามและอดทน ในการกระทำสิ่งที่ตนเชื่อว่าจะประสบความสำเร็จ

โสรัช โปธิแก้ว (2527) กล่าวถึง ความคาดหวังทางลบว่า เป็นความคาดหวังทางร้าย เช่น ถ้าเราจะอยู่อย่างนี้ลูกเราจะเป็นอย่างไรหนอ ความคาดหวังในทางร้าย มักทำให้เกิดความกลัว ความวิตกกังวล ซึ่งทำให้ชีวิตขาดความสมดุลได้

สรุปได้ว่า ความคาดหวังมีทั้งในทางบวกและทางลบ ในระยะสั้นและระยะยาว ความคาดหวังเป็นตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ความคาดหวังทางบวกเป็นไปในทางที่ดีมักทำให้เกิดความพยายาม ความคาดหวังด้านลบนั้นทำให้เกิดความวิตกกังวล ขาดความสมดุลชีวิต

พลังของความคาดหวัง

ความเข้มข้นหรือความรุนแรงของความคาดหวัง ขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่ต้องการอยู่ใกล้หรือไกลจากตัวเรามากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับความสำคัญของเป้าหมาย ถ้าหากได้มา

ยากลำบากต้องต่อสู้มากก็จะทำให้เกิดพลังความหวังสูงขึ้น ส่วนเป้าหมายที่สูงเกินความสามารถ อาจทำให้เกิดความท้อใจได้ (Hurlock, 1973)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ จำรัส ตังวสุวรรณ และฐิติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2522) กล่าวว่า สภาวะที่ส่งเสริมให้ความคาดหวังมีอิทธิพลสูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้มของ ความต้องการ 2 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. บุคคลขาดสิ่งที่ต้องการอยู่มากหรือน้อย จึงจะถึงระดับที่เข่าพอใจ ถ้าขาดมาก หรือต้องการมาก ก็จะช่วยส่งเสริมให้ความคาดหวังมีอิทธิพลสูงสุด

2. สิ่งที่คุณต้องการนั้นมีประโยชน์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด ถ้าได้รับประโยชน์มาก ความเข้มของความต้องการก็จะมากขึ้น

พัชรี วรกวิน (2522) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความคาดหวัง ก็จะแสวงหาวิธีการที่จะ ประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง และเมื่อสมหวังจะทำให้มีความต้องการสูงขึ้น เข้มข้นขึ้น หาก ผิดหวังปริมาณความต้องการ และความเข้มข้นก็จะลดลงและจางหายไป

แบนดูรา (Bandura, 1997) อธิบายความคาดหวังที่เกี่ยวกับความสามารถบุคคล เป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 เกี่ยวกับปริมาณความคาดหวัง (Magnitude) ความคาดหวังเกี่ยวกับ ความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมหนึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล หรือแตกต่างกันไปใน บุคคลเดียวกัน เมื่อต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน เป็นการคาดหวังของบุคคลว่าตน จะทำงานสำเร็จถึงระดับใด เมื่อต้องทำงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน

มิติที่ 2 เกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generality) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ ของตนอาจจะแผ่ขยายจากสถานการณ์หนึ่ง ไปสู่สถานการณ์อื่นในปริมาณที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ประสบการณ์บางอย่าง ไม่ทำให้ความคาดหวังแผ่ขยายไปสู่สถานการณ์อื่น

มิติที่ 3 เกี่ยวกับความเข้ม (Strength) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนมี ความเข้มข้นน้อย คือ ไม่มั่นใจในความสามารถของตน เมื่อไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จะทำให้ความ คาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนลดลง แต่ถ้ามีความเข้มหรือมั่นใจมาก บุคคลจะมีความบากบั่น มานะพยายาม แม้จะประสบความสำเร็จล้มเหลวบ้างก็ตาม

สรุปว่า ความคาดหวังของบุคคลจะมีอิทธิพลสูงสุด ขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับจากความ คาดหวังเป็นที่พอใจมากน้อยเพียงใด ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลประสบความสำเร็จในความ คาดหวังแล้วเพิ่มคุณค่ามากขึ้น ความคาดหวังนั้นก็จะมีอิทธิพลสูงสุดแก่เขา

พัฒนาการของความคาดหวัง

เด็กได้พัฒนาระดับของความคาดหวังก่อนที่จะเข้าสู่วัยรุ่น โดยมักจะคิดว่าโตขึ้นเขา ควรจะเป็นอย่างไรในอนาคต ซึ่งความคาดหวังอาจจะสอดคล้องกับความจริงก็ได้

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1973) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลเกิดได้จาก

1. การฝึกฝนในวัยต้น (Early Training) ก่อนเข้าสู่วัยรุ่นบิดามารดาจะฝึกฝนให้ลูก ได้รับความสำเร็จในตนเอง โดยบิดามารดาจะตั้งความคาดหวังไว้ และหวังว่าลูกควรจะทำได้น้อย เพียงใด แล้วจะสอนให้ลูกทำดู

2. ความทะเยอทะยานของบิดามารดา (Parental Ambitions) บิดามารดามักจะ ใฝ่ฝันหรือหวังให้ลูกเป็นอะไร ตั้งแต่เด็กยังไม่คลอด สิ่งที่บิดามารดาหวังให้ลูกเป็นอย่างไรจะเป็นแบบ ที่หล่อหลอมความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อเด็กตลอดชีวิต บิดามารดามักจะตัดสินใจไว้เลยว่า ลูกหลานควรจบการศึกษาในระดับใด เรียนได้ดีเพียงใด ประกอบอาชีพอะไร สถานภาพทางสังคมระดับใด และควรมีกิจกรรมอะไรมาช่วยส่งเสริมความสามารถของลูก การที่บิดามารดามีความทะเยอทะยาน

อยากให้ลูกเป็นตามการตั้งความคาดหวังจากตัวบิดามารดาเอง และทำไปโดยไม่พิจารณาถึงความสามารถของลูกว่าจะทำได้หรือไม่ ซึ่งการริสัน (Garrison, 1972) ได้ทำการศึกษา พบว่า บิดามารดาจะหวังให้ลูกมีในสิ่งที่ตนเองไม่เคยมีมาก่อน เช่น เงิน รถยนต์ เพื่อน การศึกษาที่ดีหรือกิจกรรมที่จะทำให้มีชื่อเสียง ความคาดหวังของบิดามารดาบางคนเกิดจากการแข่งขันกับบิดามารดาผู้อื่น ๆ โดยอยากให้ลูกของตนดีกว่าลูกคนอื่น นอกจากนี้ยังมาจากประสบการณ์ส่วนตัว การมองเห็นคุณค่าหรือการได้รับผลตอบแทนในอาชีพที่ดีมีผลทำให้บิดามารดาอยากให้ลูกประกอบอาชีพนั้น ๆ

3. ความคาดหวังจากบุคคลภายนอก (Expectation of Significant Outsiders) ความคาดหวังของเด็กจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลที่เด็กคิดว่าสำคัญอื่น ๆ เช่น ครู เพื่อน

4. การแข่งขันกับเพื่อน (Competition with Others) ความคาดหวังบางอย่างมีพื้นฐานมาจากการอยากชนะคนอื่น จึงมีการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นทั้งในระดับเดียวกัน และสูงหรือต่ำกว่า เช่น เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียน

5. วัฒนธรรมจารีตประเพณี (Cultural Traditions) ในสังคมประชาธิปไตย เชื่อว่าเด็กมีศักยภาพในการคิดและการกระทำ ซึ่งในสังคมอเมริกันมากกว่าสังคมอื่นๆ ที่ยังจำกัดขอบเขตทำให้เด็กไม่สามารถแสดงออกในสิ่งที่ต้องการ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ การที่เด็กถูกสกัดกั้นทำให้ไม่มีความมั่นใจ ระดับความมุ่งหวังก็จะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

6. สื่อมวลชน (Mass Media) สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคาดหวังของวัยรุ่น รวมทั้งการรับเอาแบบอย่างของบุคคลในอุดมคติ แสดง (Strange, 1984) ศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคาดหวังระยะยาวมากกว่าความคาดหวังระยะสั้น

7. ประสบการณ์ (Past Experiences) ถ้าบุคคลมีความจำกัดในประสบการณ์ทำให้ไม่สามารถประเมินความสามารถที่แท้จริง ได้ถูกต้องในด้านความคาดหวังทางอาชีพ นอกจากจะมีประสบการณ์ ซึ่งเป็นตัวตัดสินความคาดหวังว่าจะได้รับผลสำเร็จเพียงใด หรือจะหลีกเลี่ยงความล้มเหลวที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

8. ความสนใจและค่านิยม (Interests and Values) ความสนใจมีอิทธิพลเหนือความคาดหวัง 2 ประการคือ

8.1 ความสนใจเป็นสิ่งตัดสินว่าความคาดหวังนั้นพัฒนาขึ้นอย่างไร

8.2 ความสนใจเป็นสิ่งบอกถึงระดับความคาดหวัง ถ้าในสังคมนั้นมีค่านิยมหรือให้ความสำคัญต่อสิ่งที่บุคคลสนใจมากพอ ความคาดหวังก็จะสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันถ้าในสังคมไม่ยอมรับสิ่งที่บุคคลสนใจ ความคาดหวังของเขาก็จะอ่อนลง

สรุปว่า ความคาดหวังของบุคคลเกิดจากการได้รับความคาดหวัง และการฝึกฝนแต่เด็กตามความทะเยอทะยานของบิดามารดา ที่อยากให้ลูกเป็นตามที่ตนมีประสบการณ์หรือเห็นคุณค่า และการทำตามค่านิยมสังคม

องค์ประกอบของความคาดหวัง

เลอวิน และคนอื่น ๆ (Lewin & et al., 1952) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐาน ในการสร้างระดับความคาดหวัง ได้แก่ มาตรฐานของสังคม แรงผลักดัน ความขัดแย้ง การตัดสินใจ ลักษณะของพฤติกรรม ค่านิยม ความสำเร็จ ความล้มเหลว และพัฒนาการของบุคลิกภาพ

ปรีชา ธรรมมา (2545) กล่าวว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่เรากระทำในชีวิตประจำวันเป็นการปฏิบัติตามอันดับของบทบาทต่าง ๆ ซึ่งบุคคลได้เรียนรู้และตามทีบุคคลอื่นมุ่งหวังให้กระทำ พฤติกรรมทางสังคมพัฒนาจากการตอบสนองต่อบุคคลอื่น และจากการปะทะสังสรรค์ทางสังคม บุคคลจะคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่า คนอื่นจะแสดงอาการตอบสนองต่อตนเองอย่างไร แล้วบุคคลจะรับพฤติกรรมนั้นไว้เป็นแนวปฏิบัติในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า ความคาดหวังนั้นมีพื้นฐานมาจากแรงผลักดัน ค่านิยม และมาตรฐานทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล

ปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังแตกต่างกัน

บุคคลมีความคาดหวังต่างกันทั้งสิ่งที่คาดหวัง และระดับของความคาดหวังอันเนื่องจากปัจจัยต่อไปนี้ คือ (Hurlock, 1973)

1. วัฒนธรรม (Cultural Ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันย่อมทำให้มาตรฐานความคาดหวังของบุคคลต่างกัน ซึ่งมาตรฐานนี้ครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จ และทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในสังคมจึงแตกต่างกันไป

2. ประเภทของครอบครัว (Kind of Family) วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มั่นคงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในอนาคตสูงกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวไม่มั่นคง วัยรุ่นที่ต้องโยกย้ายถิ่นบ่อย ๆ ไม่สามารถคาดหวังหรือวางแผนอนาคตของตนเองได้ชัดเจนเท่าผู้ที่ไม่ต้องย้ายถิ่น

ขนาดของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการตั้งเป้าหมายของวัยรุ่น วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ มากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวขนาดใหญ่ เพราะครอบครัวขนาดเล็กสามารถบังคับ และทุ่มเทส่งเสริม ตลอดทั้งสามารถวางแผนทางให้วัยรุ่นไปสู่ความสำเร็จ ได้มากกว่าครอบครัวขนาดใหญ่

3. สถานภาพทางสังคม (Ordinal Position) ครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง และฐานะเศรษฐกิจสูง บิดามารดาจะให้ความคาดหวังและโอกาสแก่ลูกคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะลูกชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ลูกคนสุดท้ายจะได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดาและพี่ ๆ มากที่สุด เพราะบิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นที่เติบโตและมี งานทำ เพื่อให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้ขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น

4. วินัย (Discipline) วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตโนมัติ มักจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5. สถานภาพในกลุ่ม (Group Status) กลุ่มจะมีอิทธิพลมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของวัยรุ่นในกลุ่ม และความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อวัยรุ่นเอง ถ้าฐานะในกลุ่มมีความมั่นคง และไม่จำเป็นต้องสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังของวัยรุ่นก็จะใกล้เคียงความเป็นจริง แต่คนที่ไม่มีบทบาทสำคัญ และต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่ผู้นำชุมชน ทำให้การตั้งความคาดหวังหลาย ๆ อย่าง ไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

6. การใช้กลไกทางจิต (Use of Escape Mechanisms) การใช้กลไกทางจิตที่มีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุดคือ การฝันกลางวัน เช่น ฝันอยากเป็นพระเอกหรือนางเอก วัยรุ่นจะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะต้องประสบความสำเร็จ และหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งอาจจะเป็นการตั้งความคาดหวังที่ไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

7. การบอกความคาดหวัง (Verbalization of Aspirations) ความคาดหวังที่วัยรุ่นบอกกล่าวมักจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มากกว่าคนที่เก็บไว้และคิดอยู่คนเดียว และความคาดหวังที่บอกเพื่อนสนิทเป็นลักษณะความใฝ่ฝัน ไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่ากับที่บอกกับบิดามารดา ครูหรือผู้ที่ไม่คุ้นเคย เพราะเป็นการทำให้พิสูจน์ตนเอง ให้พยายามทำตามที่พูด เพื่อไม่ต้องการเห็นคนอื่นมองด้วยสายตาดูหมิ่น

8. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past Failures and Successes) บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอ ๆ มีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีก ในทำนอง

เดียวกับบุคคลที่ผิดหวังซ้ำ ๆ มักคิดว่าจะผิดหวังอีก ประสบการณ์เช่นนี้มีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่าจะตั้งได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่เพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดีเซคโค (Dececco, 1986) ที่ว่าบุคคลกำหนดความคาดหวังไว้อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา นั่นคือบุคคลที่ประสบผลสำเร็จมาก่อนความคาดหวังในการทำงานครั้งต่อไปจะสูง และใกล้เคียงความสามารถจริงมากขึ้น หากประสบความล้มเหลวติดต่อกันเป็นเวลานาน ความคาดหวังจะลดต่ำลงมา เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกว่าตนไร้ค่า

9. เพศ (Sex) บรรยากาศของบ้านและโรงเรียนมักจะกระตุ้นให้วัยรุ่นชาย ตั้งความคาดหวังสูงกว่าวัยรุ่นหญิง บิดามารดาคาดหวังในตัวลูกชายมากกว่าตัวลูกสาว เด็กชายถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางการกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ

10. เซอร์ปัญญา (Intelligence) เมื่อวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูง มักจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง คนที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังจากความสนใจ และความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายและค่านิยมของกลุ่มที่ตั้งไว้

11. บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความคาดหวัง ในเรื่องการชดเชย บุคคลที่ไม่ยอมรับความสามารถตนเองจะตั้งความคาดหวังไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง เพื่อเป็นการปกปิด บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความจริง ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มตั้งความคาดหวังไว้สูง เพราะเชื่อมั่นในความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว บุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงจะอยู่กับความล้มเหลวในอดีตทำให้มองอนาคตในแง่ดีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น บุคคลที่มีปัญหาทางอารมณ์ มักจะมีความกลัวและความกังวลใจในความสำเร็จ มีแนวโน้มตั้งความคาดหวังต่ำหรือสูงกว่าความเป็นจริงมาก

สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและความเป็นไปในอนาคตของบุคคล การที่บุคคลตั้งความหวังย่อมได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ของตนเอง ความคาดหวังดังกล่าวรวมไปถึงความคาดหวัง หรือความต้องการที่มีต่อบุคคลอื่นด้วย

ความสำคัญของความคาดหวัง

รัสเซลล์ (Russell, 1956) กล่าวว่า “ความคาดหวังจัดเป็นทัศนคติอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผลต่อการคิดของบุคคล”

ประเทิน มหาพันธ์ (2530) กล่าวว่า ความมุ่งหวังจัดเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญซึ่งส่งผลถึงแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติของเยาวชน

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของมนุษย์

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2528) กล่าวถึงความมุ่งหวังตามทฤษฎีของแอตเลอร์ว่าความมุ่งหวังเป็นสิ่งที่อยากเป็นในอนาคต ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไปนั้น มีอิทธิพลต่อความประพฤติหรือบุคลิกภาพ ไม่น้อยไปกว่า “ความทรงจำ” หรือประสบการณ์จากอดีตตามที่ ฟรอยด์เน้นและบุคคลจะประพฤติตัวตามที่คาดหวังไว้จนเป็นนิสัยของตนเอง ตลอดจนถึงการกำหนดนิสัยคนอื่นว่าต้องเป็นไปตามบทบาทที่คาดหวังไว้อีกด้วย

สรุปได้ว่า ความคาดหวังของคนเรามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง และบุคคลอื่น เพราะแรงกระตุ้นจากความคาดหวังในจุดมุ่งหมายนั้น

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.2.1 ความหมายของการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546) การพัฒนา หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อาจวัดคุณภาพชีวิตได้หลายแบบ เช่น ทางการศึกษา การเมืองเศรษฐกิจ อนามัย หรือทางจิตใจ มีสิ่งเหล่านี้สูงขึ้นหรือมากขึ้นก็ถือว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น

สนธยา พลศรี (2547) การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางแผนโครงการและดำเนินงานโดยมนุษย์ เพื่อประโยชน์แก่ตัวของมนุษย์เอง

เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2551) การพัฒนาท้องถิ่น คือ การทำให้การดำเนินชีวิตของหมู่คนสามารถทำได้ควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในลักษณะการพัฒนายั่งยืน โดยที่สภาวะแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพยังคงอยู่ ซึ่งท้องถิ่นต้องอนุรักษ์ และพัฒนาด้านวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไปสืบจนชั่วลูกชั่วหลาน

2.2.2 ลักษณะของการพัฒนา

ลักษณะการพัฒนามีหลายประการ ดังต่อไปนี้ (สนธยา พลศรี, 2547)

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องการเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ

2. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน และอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

3. มีลักษณะเป็นพลวัต คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งแต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

4. เป็นแผนและโครงการ คือ เกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงในด้านใด ด้วยวิธีใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีเตรียมการไว้ล่วงหน้า

5. เป็นวิธีการพัฒนาเป็นมรรควิธี หรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

6. เป็นปฏิบัติการ คือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิด หรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

7. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการ และคิดค้นวิธีการพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้การเปลี่ยนแปลงใดก็ตามถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้ว จะไม่ใช่การพัฒนา แม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

8. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

9. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือ สามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้าน

คุณภาพ ปริมาณสิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

10. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์สังคม และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการพัฒนาเองก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

2.2.3 แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนามี 4 แนวทางใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจด้านสังคม ด้านการปกครอง และด้านการเมือง (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2550)

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจมักจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคเกษตรกรรม หรือภาคอุตสาหกรรม

1.1 การพัฒนาภาคเกษตรกรรม มีจุดมุ่งหมายที่การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

1.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม เป็นความเพียรพยายามที่จะส่งเสริมการอุตสาหกรรมโดยการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากแหล่งพลังงานที่ไม่มีชีวิต สำหรับการผลิตทางเศรษฐกิจ การจัดองค์การ การขนส่ง การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

2. การพัฒนาสังคม เป้าหมายทางการพัฒนาสังคมที่สำคัญ คือ การรู้หนังสือของประชาชน และการให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชน

2.1 การรู้หนังสือ มุ่งให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ เพื่อชักนำประชาชนไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชีวิตความเป็นอยู่และในสังคมของเขา เช่น การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน้าที่การงานดีขึ้น เป็นต้น

2.2 สวัสดิการสังคม มุ่งแก้ปัญหาสังคมและเตรียมการสำหรับสังคมอุตสาหกรรมใหม่ เช่น การจัดทำโครงการเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษา ความต้องการทางร่างกายสำหรับเด็ก การใช้เวลาว่าง การประกันสังคมสำหรับผู้ว่างงาน ฯลฯ

3. การพัฒนาการปกครอง โครงสร้าง กระบวนการ และระบบการปกครองหรือการบริหารประเทศ จะต้องได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมสอดคล้องและเอื้ออำนวยให้การพัฒนาและกลวิธีในการดำเนินการพัฒนามีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างรวดเร็วด้วย ซึ่งไม่เพียงแต่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่ระบบเท่านั้น ผู้ทำงานในระบบการปกครองจะต้องแปรเปลี่ยนที่ระบบเท่านั้น ผู้ทำงานในระบบการปกครองจะต้องแปรเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานของตนให้สอดคล้องอีกด้วย ให้เป็นระบบการปกครองที่ดี คือ ปกครองโดยกฎหมาย เคารพกติการับผิดชอบต่อสาธารณชน ประชาชนมีส่วนร่วมการทำงานมีจริยธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

4. การพัฒนาการเมือง การเป็นพลเมืองดี การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมจะต้องมีสติสำนึกรับผิดชอบต่อความอยู่รอดของบ้านเมืองด้วย กล่าวคือ จะต้องมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการสร้างชาติ สร้างอุดมการณ์ชาติ ตลอดจนการปกครองและพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าหากประชาชนไม่สนใจ ไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วย การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนมีบทบาทมีส่วนร่วมและมีโอกาสในการตัดสินใจกำหนดชะตาชีวิตของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยจึงเกิดขึ้น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือ การพัฒนามิได้เป็นเรื่องธรรมชาติหากเป็นความพยายามของมนุษย์พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไรใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา

2. เป้าหมายสุดยอดของการพัฒนาอยู่ที่ คน คนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลของการพัฒนา มองคนเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนาคงจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม

3. เป้าหมายของการพัฒนาคน กลุ่มคน หรือสังคม คือ ความอยู่ดีกินดีด้านต่าง ๆ หรือสภาพสังคมที่ดี ซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วย

2.2.4 ทฤษฎีการพัฒนา

ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory) (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2546) ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ คือ

1. ทรัพยากรธรรมชาติทำให้เกิดการพัฒนา (Natural Resource) เมื่อมีทรัพยากร เช่น น้ำมัน ทองคำ หรือเพชร แล้วสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดเป็นทรัพย์สินเงินทอง สามารถจะนำไปใช้จ่ายยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นได้ ยังมีทรัพยากรธรรมชาติมีค่าจำนวนมาก ก็ยิ่งทำให้ระดับการพัฒนาสูงมากขึ้นไปอีก

2. ทรัพยากรมนุษย์ ทำให้เกิดการพัฒนา (Human Resource) โดยเฉพาะมนุษย์ในวัยแรงงานก่อให้เกิดปัจจัยผล คือ การพัฒนา ยังมีคนในวัยแรงงานมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้ระดับการพัฒนาสูงมากขึ้นเพียงนั้น เหตุผลก็คือ คนวัยแรงงานมีกำลังแรงงานที่สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตได้ เช่น เพิ่มการศึกษา ทำให้สุขภาพอนามัยแข็งแรง จิตใจมั่นคงเข้มแข็ง เป็นต้นปัจจัยนี้จึงเป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาได้

3. องค์กรสังคม ทำให้เกิดการพัฒนา (Social Organization) ในที่นี้หมายถึง องค์กรสังคมประเภทสหจรโดยที่องค์กรสังคมเหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดพลังในการทำงานได้ใหญ่ขึ้นและมากขึ้น เพราะเป็นการรวมกำลังแรงงานกับงานใหญ่ ๆ ที่ทำคนเดียวไม่ได้ องค์กรก็สามารถทำได้ทำได้อีก และทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะได้ร่วมช่วยกันคิด ช่วยกันพิจารณา จึงมีความรอบคอบไม่บกพร่องหรือบกพร่องน้อย จึงเป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาได้อีกทางหนึ่ง

4. ภาวะผู้นำ ทำให้เกิดการพัฒนา (Leadership) หรือจำนวนผู้นำประเภทต่างๆ ยิ่งมีมากเท่าใด ก็จะทำให้การพัฒนา มีระดับสูงมากขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้ก็เพราะผู้นำมักจะเป็นคนที่มีคุณภาพการทำงานของผู้นาจึงพลอยมีคุณภาพหรือประสิทธิภาพไปด้วย หรือไม่เช่นนั้น ผู้นำ จะสามารถรวมคนได้เป็นจำนวนมาก กลายเป็นกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก จึงทำงานใหญ่หรือ งานปริมาณมากได้นอกจากนั้น ด้วยบารมีของผู้นำ ทำให้คนที่มารวมตัวกันทำงาน ทำงานอย่างทุ่มเทเพื่อผู้นำจึงทำให้เกิดผลดีแก่การพัฒนา

5. การติดต่อ ทำให้เกิดการพัฒนา (Contact) การติดต่อ หมายถึง การติดต่อระหว่างชุมชนระหว่างเมือง หรือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะชุมชนเมือง ประเทศที่ด้อยพัฒนาจะได้ประโยชน์จากชุมชนเมือง ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือเจริญกว่า ทั้งนี้เพราะการติดต่อเช่นนั้นทำให้เกิด การถ่ายทอด เรียนรู้ รับเอาความรู้ ความชำนาญ สินค้า เทคโนโลยีจากสังคมเจริญมาใช้หรือมาผลิตเครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าขึ้นมาในสังคมด้อยพัฒนา ทำให้สังคมด้อยพัฒนา มีความเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

6. การฝึกอบรม ทำให้เกิดการพัฒนา (Training) หากมองการฝึกอบรมว่าเป็น การศึกษา (Education) ก็ย่อมจะเห็นความสำคัญได้ชัดเจนในการทำให้เกิดการพัฒนา เพราะทำให้ ความรู้ความชำนาญด้านต่าง ๆ ของคนสูงขึ้น การพัฒนาก็ย่อมจะสูงตามไปด้วย การศึกษาดีย่อมจะ

ทำให้รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีการศึกษาก็ย่อมเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพองค์การสังคมที่มีคนมีคุณภาพเป็นสมาชิกก็ย่อมมีคุณภาพไปด้วย ผู้นำที่มีการศึกษาย่อมมีคุณภาพดียิ่งขึ้น การติดต่อที่เฉลี่ยเวลาอันเกิดจากการศึกษา ย่อมก่อผลประโยชน์ด้านการศึกษาพัฒนาการการฝึกอบรมจึงช่วยให้เกิดการพัฒนาด้วย

จากการศึกษาทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นสรุปได้ว่า การพัฒนาท้องถิ่น เป็นการทำให้การดำเนินชีวิตของหมู่คนสามารถทำได้ควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในลักษณะการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยที่สภาวะแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพยังคงอยู่ ซึ่งท้องถิ่นต้องอนุรักษ์ และพัฒนาด้านวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป โดยมีกระบวนการพัฒนาตามประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคลในชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญขึ้น

2.3 บทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหาร

1. ตรวจสอบรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

ได้แก่ แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย รายรับ-รายจ่าย รายชื่อผู้ชำระภาษี รายชื่อผู้ค้างภาษี สัญญาการจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นต้นโดยประชาชนไปติดตามอ่านข่าวสารที่ปิดประกาศหรือขอทราบข้อมูลที่ไม่ได้ปิดประกาศได้ โดยใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ และ พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หาก องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูล สามารถแจ้งต่อ นายอำเภอ หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้กำกับดูแล องค์การบริหารส่วนตำบล

2. การติดตาม สอดส่องพฤติกรรมของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร และพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ทราบว่าบุคคลดังกล่าวมีความประพฤติเหมาะสมหรือไม่ปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบกฎหมายหรือไม่หรือละเว้นการปฏิบัติ โดยมีชอบหรือไม่ หากพบความผิดก็ให้รายงานนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหน่วยงานตรวจสอบอื่น เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นต้น

3. ติดตามตรวจสอบการดำเนินโครงการในหมู่บ้าน

โดยไปดูข้อมูลในสัญญาจ้างว่าโครงการมีขนาดลักษณะอย่างไร งบประมาณเท่าไรใครเป็นผู้รับจ้างเริ่มและสิ้นสุดเมื่อใด ซึ่งหากปฏิบัติไม่ถูกต้องก็ร่วมลงชื่อแจ้งนายก องค์การบริหารส่วนตำบล .หรือนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

4. ตรวจสอบการจัดซื้อ-จัดจ้าง

ให้เกิดความโปร่งใส โดยรวมกลุ่มไปร่วมสังเกตการณ์ในวันกำหนดการยื่นซอง และพิจารณาผลการประกวดราคา สอบราคา หากรู้เห็นความไม่ถูกต้องก็ให้แจ้งนายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

5. การถอนถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 1/5 เข้าชื่อ เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการลงคะแนนเพื่อถอดถอน ซึ่งจะต้อง มีผู้มาออกเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และจะต้องออกเสียงถอดถอนไม่น้อยกว่า 3/4 ของผู้มาใช้สิทธิ ออกเสียงจึงจะถอดถอนได้

6. ประชาชนมีสิทธิคัดค้านและร้องเรียนเมื่อเห็นว่าผู้บริหารดำเนินงานไม่ถูกต้อง

ตามกฎหมายหรือไม่เป็นธรรม หรือสภา องค์การบริหารส่วนตำบล มีมติที่ไม่ถูกต้องหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือพนักงานส่วนตำบล ประพฤติหรือปฏิบัติงานมิชอบด้วย กฎหมายสามารถร้องเรียนต่อนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หากร้องเรียนแล้ว นายอำเภอหรือผู้ว่าจังหวัด

ไม่เอาใจใส่หรือไม่สามารถให้ความ เป็นธรรมได้ ให้ ร้องเรียนโดยตรงมายังกระทรวงมหาดไทย หรือ ฟ้องศาล ปกครองก็ได้

2.3.1 บทบาทการตรวจสอบการดำเนินงาน

การควบคุมภายในสำคัญอย่างไรและแนวคิดเรื่องการควบคุม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมหรือการตรวจสอบ

จุดมุ่งหมายสูงสุดของการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกด้าน ซึ่ง ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญและเป็นนโยบายระดับประเทศเพื่อให้เกิดความ โปร่งใส (Transparency) สามารถตรวจสอบได้ (Audit Ability) เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อ ประชาชน (Public Accountability) และเป็นการส่งเสริมการถ่วงดุลอำนาจระหว่างรัฐบาล รัฐสภา และประชาชน (อุษณา ภัทรมนตรี, 2543)

2. ความหมายของการควบคุมหรือการตรวจสอบการควบคุมหรือการตรวจสอบ

เจริญ เจษฎาวุธ (2530) ได้กล่าวถึงการควบคุมหรือการตรวจสอบว่าเป็น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของฝ่ายจัดการในอันที่จะช่วยให้การบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีประสิทธิผล (Effectiveness) ภายใน องค์กรเพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งผู้บริหารจะได้ใช้ในการตัดสินใจในการบริหารต่อไป

วาริณ วังชัย (2545) กล่าวว่า การตรวจสอบการดำเนินงานเป็นการวัดผลการ ปฏิบัติงานขององค์กรในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสนองต่อความ ต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน ในการใช้อำนาจอับไตยของประชาชน ที่มอบให้องค์กรปกครองท้องถิ่นในการบริหารจัดการ

ซึ่งจากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิดที่เป็นบทบาทการ ตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากแนวคิดดังกล่าวจึง สามารถให้ความหมายของการควบคุมและการตรวจสอบได้ดังนี้

การควบคุม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานองค์กรให้การ บริหารจัดการเป็นรูปแบบที่โปร่งใส ทำให้องค์กรเกิดการบริหารจัดการที่ดี ถูกต้องและประชาชนมี ส่วนร่วมในการตรวจสอบได้ โดยมีแนวทางและแนวปฏิบัติโดยยึด หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใสหลัก ความรับผิดชอบต่อ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่าและหลักคุณธรรม

การตรวจสอบ หมายถึง ขบวนการการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกำกับ ดูแลการบริหารงานขององค์กรเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี มุ่งรักษา ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง

3. หลักการในการควบคุมหรือตรวจสอบ

การควบคุมหรือตรวจสอบ วาริณ วังชัย (2545) ได้กล่าวว่ารัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิ แก่ประชาชนในการตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของรัฐและการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งเป็น การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political Participation) ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานและทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) มีความรับผิดชอบต่อ มีจริยธรรมมีความโปร่งใสและเคารพกฎหมาย กติกาในการปกครอง การบริหารเป็นสำคัญ

จึงสรุปได้ว่า หลักการตรวจสอบเป็นการดำเนินงานโดยความร่วมมือของชุมชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหารเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและส่วนรวม

4. ความสำคัญของการควบคุมหรือตรวจสอบ

การควบคุมหรือตรวจสอบ เจริญ เจษฎาวัลย์ (2530) กล่าวว่า การตรวจสอบมีความสำคัญต่อการบริหาร ดังนี้

1) การตรวจสอบสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องรู้ชัดแจ้ง

2) การตรวจสอบอธิบายถึงสาเหตุที่มาของปัญหาที่เป็นสัญญาณเตือนภัย (Warning Signal) ในการบริหารองค์กร ซึ่งในการตัดสินใจในการบริหารถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานทั้งหมดและทราบถึงสถานการณ์ล่วงหน้า สามารถป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้และสำหรับ อุษณา ภัทรมนตรี (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบ ดังนี้

1) เพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานในองค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแลที่ดีและมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

3) เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้

4) ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

5) เป็นมาตรการในการถ่วงดุลอำนาจ ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรตามความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

6) เป็นการให้สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าในการป้องกันการทุจริตในองค์กร โดยสรุป ความสำคัญของการตรวจสอบเป็นวิธีการติดตามกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและองค์กร

กำเนิดและพัฒนาการของการควบคุมการปกครองท้องถิ่นไทย

เทศบาลในประเทศไทยก่อตั้งเป็นครั้งแรก 1 ปี หลังจากการสถาปนาระบบรัฐสภานับเป็นความพยายามครั้งแรกของรัฐบาลยุคประชาธิปไตยที่ต้องการสถาปนากองการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจังในประเทศนี้เทียบกับสุขาภิบาล ซึ่งได้รับการก่อตั้งเป็นครั้งแรกในปี 2440 อันเป็นยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่กรรมกรสุขาภิบาลกลับมาจาก การแต่งตั้งและเป็นข้าราชการล้วน ๆ ทำให้สุขาภิบาลที่ถือกันว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นหน่วยแรกของไทยนั้น ที่แท้ก็เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นในนามเท่านั้น (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2520)

รูปแบบของเทศบาลที่เกิดขึ้นตาม พ.ร.บ. จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 เป็นแบบที่เห็นกันในประเทศตะวันตกว่าแบบสภา-นายกเทศมนตรี (Council-mayor Form) อันเป็นแบบที่ผู้นำของประเทศเราได้รับมาจากอังกฤษ สารสำคัญของแบบนี้ก็คือประชาชนในเขตเทศบาลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาเทศบาลต่อจากนั้นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งรวมกันเป็นสภาเทศบาลก็ใช้เสียงข้างมากเลือกนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี ทำให้รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้มีผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งโดยอ้อม ต่อมา พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11/2543 กำหนดให้มีเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง จึงทำให้ได้ผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงในการจัดตั้งเทศบาล รัฐบาลมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งเทศบาลในทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 4,800 ตำบล ให้มีเทศบาล 3 แบบ คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลแต่ละระดับต่างกันที่ความเจริญ เศรษฐกิจ และจำนวนประชากร แต่ปรากฏว่าสามารถจัดตั้งได้เพียง 35 แห่งเท่านั้นในระยะเริ่มแรก

เพราะตำบลที่เหลือถึง 4,600 กว่าแห่ง มีคุณสมบัติไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เวลาผ่านไป 20 ปี จำนวนเทศบาลทั่วประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 117 แห่ง เวลาผ่านไป 30 ปี จำนวนเทศบาลเพิ่มขึ้นเป็น 143 แห่ง แต่จำนวนตำบลทั่วประเทศเพิ่มขึ้นหนีไปเป็น 7,158 แห่ง แล้ว: ข้อมูลปี 2537 (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2539)

รูปแบบของเทศบาล โครงสร้างของเทศบาลที่สภาเทศบาลเป็นผู้เลือกฝ่ายบริหาร ด้วยเสียงเกินครึ่งหนึ่ง โดยหลักการการทำงานของฝ่ายบริหารถูกควบคุมโดยตรงจากสมาชิกสภาฝ่ายค้านในแง่นี้ โครงสร้างดังกล่าวย่อมหวังว่า

1. ฝ่ายบริหารจะมีคุณธรรมในการทำงาน
2. สมาชิกสภาฝ่ายค้านมีบทบาทในการตรวจสอบและการควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร แต่ในทางปฏิบัติสมาชิกสภาฝ่ายค้านก็ไม่อาจทำอะไรได้มากนัก เพราะฝ่ายบริหารมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ใด ๆ ก็ได้ ส่วนการลงมติ สมาชิกฝ่ายค้านซึ่งเป็นเสียงข้างน้อยก็ไม่อาจทำอะไรได้อยู่แล้วในสภาพเช่นนี้คำถามมีว่าถ้าเช่นนั้น รูปแบบสภาเทศบาล - นายกเทศมนตรีที่หลายประเทศใช้กันอยู่มีประสิทธิภาพได้อย่างไร คำตอบก็คือ สมาชิกสภาไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายค้านมีคุณภาพมากพอที่จะทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ใช่ทำเพื่อพวกพ้องปัญหาประชาชนขาดความสนใจทางการเมือง จากบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่สนใจใช้สิทธิเลือกตั้งมากเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเขตเทศบาลที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีคนต่างถิ่นอพยพเข้าไปอยู่มาก ไม่สนใจติดตามการทำงานของเทศบาลจะไม่มีบทบาทตรวจสอบ ควบคุมการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น เมื่อประชาชนไม่สนใจติดตามการทำงานของเทศบาล บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลก็ยิ่งน้อยลงไป (ธนศวรรค์ เจริญเมือง, 2538)

จากรายงานขององค์การพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ที่ระบุในรายงาน เมื่อปี 2004 (UNDP, 2004) ว่า หากไม่มีการควบคุมภายในที่ดีพอจะทำให้เกิดการทุจริต โดยใช้ การติดสินบน (Bribery) การรีดไถ (Extrusion) การใช้อิทธิพลมืด (Influence Peddling) การช่วยเหลือเครือญาติ (Nepotism) การฉ้อโกง (Fraud) การใช้เงินเร่งความเร็ว (Speed Money) การบังหลวง (Embezzlement) ตลอดจนการกระทำที่ขาดหลักศีลธรรม แต่ Klitguard และ Baser (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547) ระบุว่า มูลเหตุของการทุจริตเกิดจากการผูกขาดอำนาจในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ที่บุคคลหนึ่งคนใดแต่เพียงผู้เดียว รวมกับการใช้ดุลยพินิจของตนโดยผลการที่ขาดการควบคุมกำกับจากผู้อื่น ทำการนั้นเพื่อเกิดผลประโยชน์ต่อตัวเองและพวกพ้อง โดยขาดความรับผิดชอบในสิ่งที่กระทำนั้นว่าจะเกิดการสูญเสียหรือเสียหายแก่ผู้อื่น ซึ่ง Klitguard และ Baser ได้เสนอแนะสูตรของการเกิดทุจริตดังที่กล่าวไว้ ดังนี้

$$C = M + D - A$$

โดยที่

C = Corruption (การทุจริต)

M = Monopoly (การผูกขาดอำนาจ)

D = Discretion (การใช้ดุลยพินิจ)

A = Accountability (ความรับผิดชอบ)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้ในการปกครองด้วยตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งจาก

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น สามารถสรุปเนื้อหาสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

พยนต์ เอี่ยมสำอางค์ (2542) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีสิทธิดำเนินการปกครองตนเองและมีองค์การปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร

พจนารถ บัวเขียว (2549) การปกครองส่วนท้องถิ่นคือการปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในด้านต่าง ๆ โดยมีองค์การท้องถิ่นที่ได้รับเลือกจากประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานอย่างมีอิสระ มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในทุกด้านและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐบาลกลาง

สรุปการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการภายใต้อำนาจหน้าที่ที่พึงกระทำได้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

2.4.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจะเน้นการกระจายอำนาจในการปกครอง โดยให้มีความสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นได้ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548)

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไข้ปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองในขั้นต้นก่อนที่จะก้าวไปสู่การเป็นนักการเมืองในระดับชาติต่อไป

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดที่จะได้รับการขานรับมากที่สุดในยุคปัจจุบัน

2.4.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ในการจัดตั้งองค์กรใด ๆ นั้นต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถจำแนกได้ดังนี้

โกวิทย์ พวงงาม (2548) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาหนี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงินตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่าง รอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

2.4.4 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2548) แบ่งองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก สำนักกิจการสังคม ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองท้องถิ่น สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ได้หมายความว่ามิใช่อิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย

นอกจากนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรท้องถิ่นกับรัฐบาลกลางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีคำสั่งที่ 262/2535 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2535 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
5. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
6. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
7. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตกฎหมายแม่บท
8. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ

จากองค์ประกอบข้างต้นจะพบว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นจะถูกกำหนดจากทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์แบบประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง และกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์กรหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2.4.5 ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับบริการและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้าน ดังนั้นแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการจึงต้องใช้แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นหลักในการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้ (พยนต์ เอี่ยมสำอาง, 2542)

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมวิทยา ปัจจัยทางสังคมวิทยามีอิทธิพลต่อการปกครองท้องถิ่นในอันที่จะส่งเสริมจิตสำนึกและความรู้สึกร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมวิทยาจะอธิบายถึงการพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นด้วย โดยพยายามมุ่งเน้นว่าความรู้สึกผูกพันในพื้นที่นั้นมักจะมาจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นั้นเป็นสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นนั้นมุ่งที่จะสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การบริหารท้องถิ่นให้มากที่สุด ดังนั้นแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นจึงได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมวิทยา

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการปกครองท้องถิ่นใน อันที่จะตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น กล่าวคือ ประชาชนใน แต่ละท้องถิ่นจะมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันไปตามลักษณะสภาพของชุมชนนั้น ๆ เช่น สภาพท้องถิ่นที่เป็น ชุมชนชนบท ประชาชนจะมีชีวิตค่อนข้างยากจน ขาดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ถ้าสภาพท้องถิ่นที่เป็น ชุมชนเมืองวิถีชีวิตของประชาชนก็จะเป็นแบบชีวิตการทำงาน ดังนั้นปัจจัยทางเศรษฐกิจจึงเป็น ตัวกำหนดบทบาทและหน้าที่ทางสังคม ซึ่งมีผลทำให้ลักษณะประเภทของปัญหาและความต้องการ ของประชาชนแตกต่างกันไป การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือที่จะตอบสนองต่อการ แก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในด้านเศรษฐกิจ

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์จะมีอิทธิพลต่อการจัดรูปแบบและ โครงสร้างการปกครองท้องถิ่นกล่าวคือ ในกรณีที่มีอาณาเขตกว้างขวาง แต่มีความหนาแน่นของ ประชากรน้อย การจัดรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นก็อาจเป็นไปแบบหนึ่ง และในกรณีที่มีอาณา เขตกว้างขวางมีความหนาแน่นของประชากรมากก็อาจเป็นอีกแบบหนึ่งโดยทั่วไปสภาพทางภูมิศาสตร์ จะแบ่งอาณาเขตของท้องถิ่นใน 3 ลักษณะ คือ เขตท้องถิ่นที่เป็นชุมชนชนบท เขตท้องถิ่นที่เป็นชุมชน เมือง และเขตท้องถิ่นกึ่งชุมชนเมืองและชนบท ซึ่งสภาพท้องถิ่นดังกล่าว จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบ และโครงสร้างของการบริหารการปกครองท้องถิ่น

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมาย การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถ้าพิจารณาถึงลักษณะ สำคัญจะเห็นว่า การจัดรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดย กฎหมายแยกจากส่วนกลางมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนและมีคณะผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งมา จากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะที่ เป็นไปตามตัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง กล่าวคือ การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลประโยชน์ และคุณค่าทาง สังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมเน้นกระบวนการแสวงหาอำนาจในท้องถิ่น ซึ่งคณะผู้บริหารของหน่วย การปกครองท้องถิ่นจะได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น คณะผู้บริหารดังกล่าวจำเป็นต้อง ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งได้แก่ การเลือกตั้ง การมีกิจกรรม เกี่ยวกับพรรคการเมือง การจัดตั้ง และรวมกลุ่มผลประโยชน์ การแสดงความคิดเห็นและการ แสดงออกของประชาชน ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเกี่ยวข้องกับแนวความคิดและ กระบวนการทางการเมือง ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวทำให้การปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการพัฒนา การเมืองในระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติต่อไป

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร การปกครองท้องถิ่นอาจถือได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการ บริหาร กล่าวคือ เมื่อเกิดองค์กรตามกฎหมายการบริหารองค์กรดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้อง อาศัยหลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การบริหารงานการ ปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารและการเมืองนั้น ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด การเมืองและการบริหารเปรียบเสมือนคนละหน้าใน เหรียญเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจึงเป็นเครื่องมือในการปกครอง ท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการศึกษาทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นทั้ง 6 ทฤษฎีจะพบว่าแต่ละทฤษฎีมี หลักการและแนวคิดที่แตกต่างกัน เช่น ทฤษฎีด้านสังคมวิทยาจะเป็นพื้นฐานของการสร้างความรู้สึก เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในท้องถิ่นเพราะการพัฒนาท้องถิ่นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ จากทุกฝ่ายจึงจะทำให้งานประสบความสำเร็จ ทฤษฎีด้านเศรษฐกิจ จะเกี่ยวข้องกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่ง

สอดคล้องกับหลักการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิศาสตร์จะเป็นประโยชน์ในด้านการจัดระบบการปกครอง การกำหนดแผนในการดูแลรับผิดชอบต่อประชาชนให้ได้รับความสุขและความสะดวกมากที่สุด ทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมาย จะตอบสนองต่อการปกครองท้องถิ่นที่ชัดเจน กล่าวคือ เมื่อประชาชนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม จะต้องมีการกฎหมายมาเป็นหลักในการปกครอง โดยเฉพาะกฎหมายเกิดจากประชาชนโดยผ่านตัวแทนของทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นด้วยความเต็มใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับการเมือง จะเป็นการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด และทฤษฎีสุดท้ายที่จำเป็นในการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น คือ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร เป็นทฤษฎีที่ผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองเองต้องมีความเข้าใจร่วมกันในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ แม้ทุกทฤษฎีจะมีความแตกต่างกัน แต่ทุกทฤษฎีจะมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน (พจนารถ บัวเขียว, 2549)

2.4.6 ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ (พจนารถ บัวเขียว, 2549)

1. ทำให้สามารถสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง ย่อมทราบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี จึงทำให้แก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน
2. ทำให้เกิดการดำเนินกิจการไปโดยสะดวกและรวดเร็ว เพราะการปกครองท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามดุลยพินิจของตน โดยไม่ต้องขอคำแนะนำและปรึกษาจากส่วนกลางก่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีฐานะเป็นรัฐบาลของท้องถิ่น
3. ทำให้เป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง โดยการมอบกิจการบางอย่างให้ท้องถิ่นไปจัดทำเอง ทำให้ส่วนกลางมีเวลาที่จะทำกิจการใหญ่ ๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของประเทศได้มากขึ้น
4. ทำให้เกิดความรับผิดชอบในกิจกรรมของท้องถิ่น การเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น จะทำให้ผู้ได้รับเลือกตั้งสนใจในกิจการของท้องถิ่น และได้ฝึกฝนใช้ความรู้ ความสามารถของตนในการปกครองท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น
5. ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น ซึ่งจากอดีตประชาชนมักถูกปกครองและบังคับบัญชาจากส่วนกลางหรือจากข้าราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ประชาพิจารณ์ การลงประชามติ การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน รวมถึงการเป็นกรรมการในการตรวจสอบการจัดซื้อและจัดจ้างต่าง ๆ รวมถึงการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ
6. เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและประชาชน โดยแต่ละฝ่ายจะรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองว่าต้องทำอะไร อย่างไร ก็จะทำให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
7. ทำให้ประชาชนมีความรู้สึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรท้องถิ่นเกิดจากความร่วมมือของประชาชน ดังนั้น ถ้ามีการสร้างความเสียหายให้เกิดแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะได้รับการต่อต้านจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของรวดเร็วและรุนแรงจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการภายใต้อำนาจ

หน้าที่ที่พึงกระทำได้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น ซึ่งจากอดีตประชาชนมักถูกปกครองและบังคับบัญชาจากส่วนกลางหรือจากข้าราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลนับได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก และใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปสาระสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ดังนี้

2.5.1 ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

สุดเขตต์ เข้มไท (2540) องค์การบริหารส่วนตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นหน่วยการปกครองแบบส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นซึ่งเกิดจากแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง โดยการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชน เข้าใจปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ คือ การพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม อีกทั้งเป็นการแสดงถึงความพยายามของรัฐที่จะส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการยอมรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง การปกครองตลอดจนยอมรับศักยภาพของระชาชนชนบทในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองได้มากขึ้น

บุญธรรม นวชนพงศ์ (2547) องค์การบริหารส่วนตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบล) คือ หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นโดยการดำเนินงานใช้หลักการปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ในการบริการประชาชนด้านการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตามที่กฎหมายกำหนด

2.5.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีโครงสร้างเป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งของประชาชน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแยกจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้ง หมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้านให้หมู่บ้านนั้นเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลมี 2 หมู่บ้านให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 3 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีวาระ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คนและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่ประธานสภาและรองประธานสภาดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาฯ หรือ มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.3 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 2. พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม
 3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
 4. เลือกระธานสภา รองประธานสภา และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 5. รับทราบนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ารับหน้าที่ และรับทราบรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี
 6. ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิตั้งกระทู้ถามต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้
 7. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเสนอญัตติ ขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการลงมติได้
 8. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่ง เป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ 2 มาตรา 58 กำหนดว่าให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น บุคคลผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายได้บัญญัติไว้ในมาตรา 58/1 ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์นับแต่วันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัคร (พจนารถ บัวเขียว, 2549)

2.5.4 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. ส่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (พจนานุกรม บัวเขียว, 2549)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีขอบข่ายที่กว้างขวาง และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ดังนี้

1.1 หน้าที่ต้องทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

1.1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง

กำจัดสิ่งปฏิกูล

1.1.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

1.1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

1.1.7 ค้ำครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

1.2 หน้าที่อาจจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

1.2.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

1.2.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

1.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

1.2.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์

1.2.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

1.2.7 บำรุง และส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

1.2.8 การคุ้มครอง ดูแลและรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณะสมบัติแผ่นดิน

1.2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

1.2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

1.2.12 การท่องเที่ยว

1.2.13 การผังเมือง

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

2.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

2.4 การสาธารณสุข โภชนา และการก่อสร้างอื่น ๆ

2.5 การสาธารณสุข

2.6 การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ

2.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

2.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.9 การจัดการศึกษา

2.10 การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

2.11 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอัน

ดีของท้องถิ่น

2.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

2.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.14 การส่งเสริมกีฬา

2.15 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

2.16 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

2.17 การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2.18 การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

2.19 การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

2.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน

2.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

2.22 การจัดให้มีและการควบคุมการฆ่าสัตว์

2.23 การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย

โรงมหรสพและสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

2.24 การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

2.25 การผังเมือง

2.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

2.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

2.28 การควบคุมอาคาร

2.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

2.31 กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (โกวิทย์ พวงงาม, 2548)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชน และเพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นให้ตรงกับสาเหตุของปัญหา เน้นการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชน โดยนำหลักการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนมาทำหน้าที่ในการบริหารงานและใช้หลักการธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญในการจัดการบริหารองค์กร มุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการดำเนินงานทุกขั้นตอน เช่น การจัดทำเวทีประชาคมขึ้นในตำบลและระดับหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการของประชาชนว่าต้องการพัฒนาหรือแก้ปัญหาใดก่อนหลัง นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นยังมีสิทธิ์ในการถอดถอนผู้บริหาร และสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 286 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

2.6 ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

อำเภอยะหริ่ง มีที่มาจากชื่อหมู่บ้าน ชื่อบ้านยือริง (ปัจจุบัน คือ บ้านยือริง หมู่ที่ 4 ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี) ใกล้กับคลองยามูตอนบน อยู่ในการปกครองของเมืองปัตตานี และอยู่ในบังคับบัญชาของผู้สำเร็จราชการเมืองนครศรีธรรมราช

คำว่า ยะหริ่ง เริ่มปรากฏในประวัติศาสตร์ในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สมัยกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ซึ่งในสมัยนั้น ประมาณ ร.ศ. 11 ได้แบ่งท้องที่เมืองปัตตานี ออกเป็นหัวเมือง ได้แก่

1. เมืองปัตตานี
2. เมืองหนองจิก
3. เมืองยะลา
4. เมืองรามันห์
5. เมืองยะหริ่ง
6. เมืองสายบุรี
7. เมืองระแงะ

ต่อมา “พระยาเมืองยะหริ่ง” (พ่าย) ได้ย้ายที่ว่าการไปตั้งที่ “บ้านยามู” (ริมคลองยามูในปัจจุบัน) นับเป็นผู้ก่อตั้ง “เมืองยะหริ่ง” ขึ้นและมี เจ้าเมืองผลัดเปลี่ยนปกครองเมืองยะหริ่งสืบมาในปี 2449 ได้ยุบจาก 7 หัวเมือง เหลือ 4 หัวเมือง ได้แก่

1. ปัตตานี รวมเมืองปัตตานี หนองจิก และยะหริ่ง
2. ยะลา รวมเมืองยะลา รามันห์
3. นราธิวาส รวมเมืองระแงะ และบางนรา
4. สายบุรี ให้คงอยู่ตามเดิม (ต่อมาใน พ.ศ. 2475 ให้ยุบสายบุรี เป็นอำเภอตะลุบัน ขึ้นอยู่กับจังหวัดปัตตานี)

ต้น ร.ศ. 125 (พ.ศ. 2449) เป็นสมัยมณฑล-เทศาภิบาล โปรดเกล้าให้ยุบเมืองยะหริ่งแล้วตั้ง เป็นอำเภอ เรียกว่า “อำเภอยามู” โดยถือเอาชื่อหมู่บ้าน/ลำคลองท้องที่ที่ตั้งอำเภอเป็นหลักขนานนามเป็นชื่ออำเภอ และขึ้นกับเมืองปัตตานี จนถึง พ.ศ. 2481 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอใหม่เป็น “อำเภอยะหริ่ง” อยู่ในการปกครองของจังหวัดปัตตานี จนถึงปัจจุบัน

2.6.1 สภาพทั่วไปของอำเภอ

อำเภอยะหริ่ง เป็นหนึ่งใน 12 อำเภอของจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดปัตตานี ระยะห่างจากตัวจังหวัดไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 18 ประมาณ 15 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม สภาพดินเหนียวปนทราย มีลำคลองยามูไหลผ่านใจกลางอำเภอ ซึ่งแม่น้ำยามู มีต้นน้ำอยู่ที่อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ไหลผ่านอำเภอยะหริ่งออกสู่อ่าวไทยที่อ่าวบางปู อำเภอยะหริ่ง สภาพภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี

2.6.2 ประชากร และครัวเรือน

จากข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ เดือนกรกฎาคม 2551 มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 11,981 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 61,560 คน เป็นชาย 30,520 คน หญิง 31,040 คน

2.6.3 การนับถือศาสนา

ส่วนใหญ่ร้อยละ 95 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 5 นับถือศาสนาพุทธ

2.6.4 การประกอบอาชีพและสภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลักทำการเกษตร อาชีพรอง รับจ้าง, ทำประมงพื้นบ้าน รายได้เฉลี่ย/คน/ปีของครัวเรือน ประมาณ 34,712 บาท/คน/ปี (จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน : จปฐ. ปี 2551)

2.6.5 สถานที่สำคัญ/แหล่งท่องเที่ยว

1. หาดตะโละกาโปร์ อยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านปาตา ตำบลตะโละกาโปร์
2. แหลมตาชี อยู่ที่ หมู่ที่ 3 บ้านปาบูดี ตำบลแหลมโพธิ์
3. ศูนย์ศึกษารวมชาติปาชายเลนยะหริ่ง อยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านปาตา ตำบลตะโละกาโปร์
4. โบราณสถานที่สำคัญ คือ สุสานโต๊ะปาแย อยู่หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ ตำบลแหลมโพธิ์
5. วังยะหริ่ง คือวังเก่าของเจ้าเมืองยะหริ่งสมัยการปกครอง 7 หัวเมือง อยู่หมู่ที่ 2 ในเขตเทศบาลยะหริ่ง

2.6.6 อาณาเขตติดต่อ

อำเภอยะหริ่งมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 204.91 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ ทะเลหลวงและอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอยะนาระ จังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองปัตตานี และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

2.6.7 การปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 ตำบล 81 หมู่บ้าน หากแบ่งตามลักษณะการพัฒนา จะมี 15 องค์การบริหารส่วนตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบล) กับ 3 เทศบาล (ทต.ยะหริ่ง, ทต.บางปู และ ทต. ตันหยง อำเภอยะหริ่งแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 18 ตำบล 81 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตะโละ	(Talo)	5 หมู่บ้าน
2. ตะโละกาโปร์	(Talo Kapo)	5 หมู่บ้าน
3. ตันหยงดอลอ	(Tanyong Talo)	5 หมู่บ้าน
4. ตันหยงจิงงา	(Tanyong Chueng-nga)	2 หมู่บ้าน
5. ตอหลัง	(Tolang)	3 หมู่บ้าน

6. ตาแกะ	(Takae)	4 หมู่บ้าน
7. ตาลือไยร์	(Tali-ai)	4 หมู่บ้าน
8. ยามู	(Yamu)	5 หมู่บ้าน
9. บางปู	(Bang Pu)	3 หมู่บ้าน
10. นหนองแรต	(Nong Raet)	6 หมู่บ้าน
11. ปิยามุมัง	(Piya Mumang)	5 หมู่บ้าน
12. ปุลากง	(Pulakong)	4 หมู่บ้าน
13. บาโลย	(Baloi)	4 หมู่บ้าน
14. สาบัน	(Saban)	5 หมู่บ้าน
15. มะนังยง	(Manang Yong)	5 หมู่บ้าน
16. รاتاปันยง	(Rata Panyang)	5 หมู่บ้าน
17. จะรัง	(Charang)	7 หมู่บ้าน
18. แหลมโพธิ์	(Laem Pho)	4 หมู่บ้าน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบฝ่ายบริหารอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผู้เขียนได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหน้าที่บทบาทการควบคุม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดสรรทรัพยากรและนโยบายการบริหาร ที่มีผลต่อบทบาทการตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ในการนำมาพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประชาชนในชุมชนดังงานวิจัยของปรีชา สมหมาย (2542) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สูงสรุปได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ค่อนข้างดี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะสนใจติดตามข่าวสารโดยรวมในระดับมาก โดยสนใจข่าวสารบ้านเมืองประเภทโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาเป็นข่าวสารประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน และมีความสนใจติดตามข่าวสารทุกวัน หรือจะมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม การประชุมของสภาตำบลเป็นประจำทำให้มีความเข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับเป็นอย่างดี ซึ่งจากการวิจัยพบว่า จะมีสถิติไม่เคยขาดประชุม (ในรอบปี) และที่เคยขาดประชุมเพียงครั้งเดียว การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งเป็นตัวแปรทางด้านภูมิหลัง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สภาพการดำรงตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกับตัวแปรตาม คือ ระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง กล่าวคือ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน ส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน กล่าวคือ หากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งในระยะเวลาที่สั้นจะมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ในระดับหนึ่ง และหากดำรงตำแหน่งในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นก็จะมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ

ตนเองมากขึ้นด้วยส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง กล่าวคือแม้จะมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน ก็ไม่ส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน

การจัดสรรทรัพยากร เป็นปัจจัยสำคัญในการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วถึง วัสดุอุปกรณ์ และมีบุคคลที่เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังงานวิจัยของภาณุเดช ลิ้มอารีย์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ซึ่งพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นอย่างดี การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และมีการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ บุคคล วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณที่เพียงพอต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ชักนำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของสังคมในการอยู่ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันบทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การปรึกษาหารือกับชาวบ้านและนำความต้องการของชาวบ้านไปเสนอต่อสภา องค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาวิธีแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรภายในตำบล สภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ที่พบคือ ส่วนใหญ่มีปัญหาขาดการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จากรัฐและขาดการจัดหากองทุนจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงาน

นโยบายการบริหาร เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีเป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนางานท้องถิ่นที่เป็นแนวทางที่ถูกต้องตามนโยบายของการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และทำให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ตันจະตะนะย (2544) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมด้านนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำชุมชนของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งด้านนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสามารถในการบริหารงาน และจริยธรรมของคณะกรรมการบริหาร ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ อายุและรายได้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน รวมทั้งความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานและภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหาร และงานวิจัยของวรพงษ์ สุมาวงศ์ (2540) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อชุมชน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านบทบาทในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตำบลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างและระเบียบแบบการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลและด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ในการนำมาพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประชาชนในชุมชน ดังงานวิจัยของชลพรรณ ดีมา (2544) ศึกษาผลการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานด้านสำรวจปัญหาและความต้องการของประชากรมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านควบคุมฝ่ายบริหาร ด้านให้ข้อมูลข่าวสาร และมีผลการปฏิบัติงานด้านประสานงาน ติดตามผลักดันโครงการน้อยที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การฝึกอบรม ความสามารถรับรู้และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจบทบาท การรับรู้ในสิทธิประโยชน์ของประชาชน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับประชาชน การสนับสนุนทางสังคมและงานวิจัยของชูศักดิ์ ชูมนตรี (2547) ศึกษาการรับรู้บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงรายมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก แต่การรับรู้บทบาทด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การได้รับการฝึกอบรมสัมมนาที่ต่างกันมีระดับการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความต้องการของประชาชน เป็นปัจจัยของความต้องการของประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และอื่น ๆ ดังงานวิจัยของวสันต์ ศรีสิทธิสมบัติ (2547) ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีผู้นำชุมชนของเทศบาล ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในชุมชนหมู่บ้านจัดสรรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาและความต้องการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ชุมชนที่มีกลุ่มคนทำงานรับจ้างแรงงานหรือการทำนาและทำสวน จะพบว่ามีปัญหารายได้น้อยไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและภาวะหนี้สินจึงมีความต้องการช่วยเหลือจากเทศบาลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งบางพื้นที่พบว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย ชาดทุนหมุนเวียนจึงมีความต้องการกองทุนต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนรวมทั้งทำให้ความต้องการการสนับสนุนจากเทศบาลอย่างมาก ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

การควบคุม เป็นผลการติดตามการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยถูกต้องและบรรลุตามเป้าหมาย ดังงานวิจัยของพรพนา เกศรินทร์ (2547) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.24 มีการปฏิบัติตามบทบาทจริงในการควบคุมการ

ปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารด้านข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ส่วนบทบาทในการอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำไปเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทจริงในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง อายุ และการได้รับการฝึกอบรมมีการปฏิบัติตามบทบาทจริงในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารไม่แตกต่างกัน แต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และความรู้ ความเข้าใจในบทบาทที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติตามบทบาทจริงในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และศุกานต์ ขาวแดง (2548) ศึกษาปัจจัยด้านการบริหาร การจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านบ้านปัวชัย หมู่ 4 ตำบลเจริญคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า ด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

การวางแผน เป็นปัจจัยในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการไว้ล่วงหน้า ทั้งในขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และขั้นประเมินผล โดยได้รับความเห็นชอบร่วมกันของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังงานวิจัยของศุกานต์ ขาวแดง (2548) ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารการจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านบ้านปัวชัย หมู่ 4 ตำบลเจริญคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับมาก และ โดยปัจจัยด้านการควบคุมและด้านการวางแผนสามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจของผู้รับบริการได้ร้อยละ 35

การจัดองค์การ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดแบ่งงานภายในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น ฝ่ายหรือคณะทำงานชุดต่าง ๆ พร้อมกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่แต่ละกลุ่มไว้อย่างชัดเจน ดังงานวิจัยของศุกานต์ ขาวแดง (2548) ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารการจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านบ้านปัวชัย หมู่ 4 ตำบลเจริญคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับมาก พบว่า รองลงมา ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผน และด้านการจัดองค์การ

การอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลให้บรรลุเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังงานวิจัยของศุกานต์ ขาวแดง (2548) ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารการจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านบ้านปัวชัย หมู่ 4 ตำบลเจริญคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับมาก พบว่า รองลงมา ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผน และด้านการจัดองค์การ

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเยหริ่ง จังหวัดปัตตานีตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การร่วมคิด การร่วมดำเนินงาน การร่วมรับผลประโยชน์และการร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ดังงานวิจัยของสุภาพ เนียมตะขบ (2550) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลคำเขื่อนแก้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.2 แทบจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา

เทศบาลเลย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ประกอบกับต้องดิ้นรนชวนชาวบ้านมาหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาสนใจทางด้านการเมือง การปกครองตนเอง การบริหารงานของคณะผู้บริหารเทศบาล ยิ่งเน้นย้ำแต่ในเรื่องของโครงการที่เป็นโครงสร้างด้านพื้นฐาน ยังไม่ให้ความสนใจในโครงการด้านการส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ โครงการการรวมกลุ่มของประชาชน หรือโครงการที่ลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนเท่าที่ควร และงานวิจัยของเลิศพร พงษ์พิพัฒน์ (2550) ศึกษาเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมือง หลังสวน จังหวัดชุมพร พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ บทบาทในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนในท้องถิ่น และบทบาทด้านการวางแผนอยู่ในระดับ ปานกลาง และปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตั้งงานวิจัยของกิตติพงษ์ สุขสา (2550) ศึกษาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้และมีส่วนร่วมในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า โดยมีส่วนร่วมในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในปานกลาง และมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

2.8 สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 มาตรา 66 67 68 เพียงไร ซึ่งบทบาทดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1.2 อายุ เป็นตัวบ่งบอกถึงการผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตมามากน้อย และความแตกต่างของสภาพร่างกาย ซึ่งผู้ที่มีอายุแตกต่างกันอาจมีความคิดเห็นต่อบทบาทสมาชิกสภาในการพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ผู้เขียนจึงนำอายุมากำหนดเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยของจตุกุล อันสำราญ (2546) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศกับอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3 ศาสนา

1.4 ระดับการศึกษา เป็นสถานภาพที่แสดงให้เห็น ความรู้ความสามารถของบุคคลซึ่งอาจได้จากการศึกษาจากสถานศึกษา หรือความรู้จากการอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็กจนชรา ผู้ผ่านการศึกษามากย่อมมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางที่รอบรู้มากกว่าผู้จบการศึกษาน้อย ผู้เขียนจึงนำระดับการศึกษามากำหนดเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งงานวิจัยของจตุกุล อันสำราญ (2546) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหาร

บริหารส่วนตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาไม่แตกต่างกัน

1.5 สถานะการดำรงตำแหน่งประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา เป็นประสบการณ์ในการได้รับเข้าอบรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน อาจทำให้บุคคลมีความเข้าใจในบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ผู้เขียนจึงนำประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา มากำหนดเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้ ดังงานวิจัยของชูศักดิ์ ชุมมนตรี (2547) ศึกษาการรับรู้บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การได้รับการฝึกอบรมสัมมนาที่ต่างกันมีระดับการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6 อาชีพ

2. ปัจจัยในการตรวจสอบ

การควบคุม หมายถึง การติดตามการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยถูกต้องและบรรลุตามเป้าหมาย ดังแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2543) กล่าวถึงในการบริหารการควบคุม คือ การบังคับหรือกำกับให้การทำงานต่างๆ เป็นไปตามแผน

การตรวจสอบถ่วงดุลฝ่ายบริหารของสภาในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลักษณะที่เป็น การตรวจสอบถ่วงดุลโดยอาศัยเครื่องมือตามกฎหมาย เท่าที่พบจากการศึกษา ยังนับว่ามีค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้น นายกิจอยู่ในฐานะที่มีเสถียรภาพมาก โดยเฉพาะกับสภาพการณ์ที่ฝ่ายบริหารมาจากกลุ่มการเมืองเดียวกันกับฝ่ายสภาเป็นส่วนใหญ่เช่นนี้ด้วยแล้ว หากจะมีอยู่บ้าง มักเป็นการแสดงออกผ่านการประชุมสภา ซึ่งฝ่ายสมาชิกสภามีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้ ด้วยเหตุนี้ ประเด็นเรื่องการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจจึงเป็นที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่า จะประสบปัญหาในกรณีที่ฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเป็นกลุ่มการเมืองเดียวกัน ทำให้ไม่มีฝ่ายค้านในสภา และส่งผลให้นายกมีอำนาจมากขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ระบบการเลือกตั้งนายกโดยตรงเป็นไปตามหลักการ “ฝ่ายบริหารที่เข้มแข็ง” (Strong Executive) หากแต่การมีฝ่ายบริหารที่เข้มแข็งแต่ปราศจากกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุล เช่น การจำกัดวาระการดำรงตำแหน่ง การตรวจสอบการใช้อำนาจและการถอดถอนฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

ด้านการตั้งกระทู้ถามกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยการตั้งกระทู้ถามมีขั้นตอนดำเนินงาน คือ

- 1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอเรื่องที่จะตั้งคำถามต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร
- 2) ข้าราชการสำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ลงทะเบียนรับกระทู้ถามตลอดจนตรวจสอบและติดตามประสาน การตั้งกระทู้ถามให้มีความถูกต้องตามข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลประกอบการพิจารณาวินิจฉัย และสั่งการของประธานสภาผู้แทนราษฎร

- 3) ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยกระทู้ถาม และสั่งให้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมกรณีเป็นกระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไปที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแต่หากเป็นกรณีกระทู้ถามทั่วไปที่ต้องการให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา จะแจ้งให้รัฐมนตรีที่ถูกต้อง คำถามรับไปดำเนินการ

- 4) ข้าราชการสำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งระเบียบวาระกระทู้ถามเพื่อหน่วยงานหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องทราบและเตรียมการตอบกระทู้ถาม

5) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้เขียนได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีในเขตพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งสิ้น 164 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของยามานะ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า $n = \frac{164}{1 + (164 \times (0.05)^2)}$

$$n = \frac{164}{1 + (164 \times 0.0025)}$$

$$n = \frac{164}{1 + (0.41)}$$

$$n = \frac{164}{1.41}$$

$$n = 116.31$$

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เขียนจะดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน โดยคำนวณตามสัดส่วนของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล รายละเอียดตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (%)
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละการโป	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลตันหยงดालอ	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลตันหยงจืองา	6	4
องค์การบริหารส่วนตำบลตอหลัง	6	4
องค์การบริหารส่วนตำบลตาแกะ	8	6
องค์การบริหารส่วนตำบลตาลีฮายร์	8	6
องค์การบริหารส่วนตำบลยามู	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลบางปู	6	4
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแรด	12	9
องค์การบริหารส่วนตำบลปียามูม้ง	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลปลูลากง	8	6
องค์การบริหารส่วนตำบลบาโลย	8	6
องค์การบริหารส่วนตำบลสาบัน	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลมะนังหยง	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลตราตาป็นหยัง	10	7
องค์การบริหารส่วนตำบลจะรัง	14	10
องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์	8	6
รวม	164	117

การสุ่มตัวอย่างผู้เขียนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3.1

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม ใช้สอบถามสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีในเขตพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อให้เลือกตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถาม จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย

- ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้	5 คะแนน
มาก ให้	4 คะแนน
ปานกลาง ให้	3 คะแนน
น้อย ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้	1 คะแนน

ในแต่ละคำถามจะประเมินหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย

- การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในแต่ละคำถามจะประเมินหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

แบบสอบถาม ใช้สอบถามที่ใช้สอบถามก่อนยกมือ และหลังยกมือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีในเขตพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัด

3.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารทฤษฎีงานวิจัย แนวคิด และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของ อบต. และบทบาทการตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

2. กำหนดกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร

3. สร้างแบบสอบถามส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ให้ข้อมูล

4. สร้างแบบสอบถามส่วนที่ 2 ตามนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร

5. หาคความเที่ยงตรงของเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำเครื่องมือไปทดสอบลองใช้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ระดับความเชื่อมั่น
8. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. หนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 18 แห่งในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการแจกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 18 แห่งในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้เขียนได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่รับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผลค่าทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อให้เลือกตอบวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้ค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้วิธีการเปรียบเทียบรายคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนกลุ่มตัวอย่างมาตรฐาน

n แทน จำนวน

SS แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)

Df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Square)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจงแบบ ที

Sig. แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ให้ข้อมูล มีผลปรากฏดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	98	83.80
หญิง	19	16.20
รวม	117	100.00
อายุ		
18-40	82	70.10
41 ปีขึ้นไป	35	29.90
รวม	117	100.00
ศาสนา		
พุทธ	15	12.80
อิสลาม	102	87.20
รวม	117	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถม-ป.6	47	40.20
มัธยม-ปริญญาตรี	70	59.80
รวม	117	100.00
อาชีพ		
การเกษตร	29	24.80
ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างและทำงานบริษัทฯ	88	75.20
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 117 คน พบว่า มากกว่าเป็นเพศชายจำนวน 98 คน เป็นเพศหญิง 19 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80 และ 16.20 ตามลำดับ ช่วงอายุมากที่สุดระหว่าง 18-40 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 70.10 รองลงมาคือช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 ส่วนศาสนา พบว่า ที่น้อยกว่านับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 ส่วนที่มากกว่านับถือศาสนาอิสลามจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 87.20 ตามลำดับ ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนน้อยต่ำกว่าประถมศึกษาที่มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 ขณะที่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80 ส่วนอาชีพ พบว่า ที่มีอาชีพการเกษตรมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 ซึ่งน้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว รับจ้างและทำงานบริษัทฯ ที่มีมากถึงจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 75.20

4.2 วิเคราะห์บทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จำแนกก่อนยกมือ และหลังยกมือในการอนุมัติแผน

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

บทบาท	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ	3.73	0.45	มาก
2. บทบาทการตรวจสอบหลังยกมืออนุมัติแผน	3.64	0.60	มาก
รวม	3.56	0.31	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่งจำแนกตามบทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือและหลังยกมืออนุมัติแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อจำแนกตามบทบาทในการตรวจสอบก่อนยกมือพบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.73 เช่นเดียวกับบทบาทในการตรวจสอบหลังยกมือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.64

ตารางที่ 4.3 แสดงบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเรียงรายชื่อ

บทบาท	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การนำปัญหา ความต้องการของคนในหมู่บ้านมาพิจารณาประกอบ	4.56	0.67	มากที่สุด
2. การนำปัญหา ความต้องการของคนในตำบลมาพิจารณาประกอบ	4.65	0.60	มากที่สุด
3. การนำแนวทางของแผนพัฒนาอำเภอ มาพิจารณาประกอบ	3.81	0.79	มาก
4. การแจ้งให้คณะผู้บริหารชี้แจง หรือแก้ไขข้อบกพร่องของแผนพัฒนา	3.09	0.54	ปานกลาง
5. การนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายมาพิจารณาก่อนว่ามีความสอดคล้องกับปัญหาเร่งด่วนภายในหมู่บ้านหรือตำบลหรือไม่	3.83	0.58	มาก
6. การนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ กับแผนพัฒนา อบต. มาตรวจสอบว่าสอดคล้องกันหรือไม่	4.25	0.94	มาก
7. การให้คณะผู้บริหารชี้แจง และแก้ไขข้อบกพร่องร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	3.26	0.51	ปานกลาง
รวม	3.92	0.32	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ในการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ก่อนยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 นำปัญหาความต้องการของคนในตำบลมา

พิจารณาประกอบ มีเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 รองลงมาคือ ข้อที่ 1 การนำปัญหา ความต้องการของคนในหมู่บ้านมาพิจารณาประกอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ที่อยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 6 การนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ กับแผนพัฒนา อบต. มาตรวจสอบว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ข้อที่ 5 การนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายมาพิจารณาก่อนว่า มีความสอดคล้องกับปัญหาเร่งด่วนภายในหมู่บ้านหรือตำบลหรือไม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ข้อที่ 3 การนำแนวทางของแผนพัฒนาอำเภอ มาพิจารณาประกอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และระดับปานกลางมี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 7 การให้คณะผู้บริหารชี้แจง และแก้ไขข้อบกพร่องของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายก่อน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และข้อที่ 4 การแจ้งให้คณะผู้บริหารชี้แจงหรือแก้ไขข้อบกพร่องของแผนพัฒนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหลังยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. เรียงรายชื่อ

บทบาท	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8. ตรวจสอบว่ามีการติดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไว้ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ณ ที่ทำการ อบต. หรือไม่	3.74	0.76	มาก
9. ติดตามว่าเมื่อใดคณะผู้บริหารจะดำเนินการประกาศสอบราคา หรือประกวดราคา	3.74	1.16	มาก
10. ติดตามว่า คณะผู้บริหารแต่งตั้งใครเป็นคณะกรรมการ ดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้าง	3.83	1.09	มาก
11. ติดตามว่า คณะผู้บริหาร ได้ดำเนินการก่อสร้างเป็นไปตามแบบแปลนที่กำหนดหรือไม่	3.70	0.86	มาก
12. เสนอญัตติเกี่ยวกับกิจการภายในของ อบต. ต่อประธานสภา อบต.	3.17	0.50	ปานกลาง
13. รับรองญัตติของเพื่อนสมาชิก	4.14	0.91	มาก
14. ตั้งกระทู้ถามคณะผู้บริหารหรือนายก อบต.	3.83	0.54	มาก
15. เป็นคณะกรรมการของสภา อบต.	3.23	0.60	ปานกลาง
รวม	3.67	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บทบาทในการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี หลังจากยกมือแผนพัฒนา อบต. สามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 8 ถึงข้อที่ 11 ข้อที่ 13 และข้อที่ 14 ส่วนข้อที่ 15 และข้อที่ 12 อยู่ในระดับปานกลาง คือการเป็นคณะกรรมการของสภา อบต. ค่าเฉลี่ย 4.14 และการเสนอญัตติเกี่ยวกับกิจการภายในของ อบต. ต่อประธานสภา อบต. ค่าเฉลี่ย 3.67 ตามลำดับ

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามเพศ

บทบาทการ ตรวจสอบฝ่าย บริหาร	ชาย n = 98			หญิง n = 19			T	Sig. (2 tailed)
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. บทบาทการ ตรวจสอบก่อนยกมือ	3.94	0.31	มาก	3.84	0.83	มาก	1.259	0.210
2. บทบาทการ ตรวจสอบหลังยกมือ	3.65	0.45	มาก	3.78	0.97	มาก	-1.17	0.241
รวม	3.79	0.32	มาก	3.81	0.70	มาก	-0.207	0.836

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเพศชาย มีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.65 ตามลำดับ ส่วนเพศหญิง มีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.84 และ 3.78 ตามลำดับ

โดยภาพรวม พบว่า เพศต่างกัน มีบทบาทในการตรวจสอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามศาสนา

บทบาทการตรวจสอบ ฝ่ายบริหาร	พุทธ n = 15			อิสลาม n = 102			T	Sig. (2 tailed)
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. บทบาทการ ตรวจสอบก่อนยกมือ	3.88	0.33	มาก	3.93	0.31	มาก	-507	0.454
2. บทบาทการ ตรวจสอบหลังยกมือ	3.87	0.46	มาก	3.64	0.44	มาก	1.778	0.375
รวม	3.88	0.34	มาก	3.79	0.30	มาก	0.946	0.357

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.88 และ 3.87 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.93 และ 3.64 ตามลำดับ

โดยภาพรวม พบว่า การนับถือศาสนาที่แตกต่างกันมีบทบาทในการตรวจสอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามศาสนา

บทบาทการตรวจสอบ ฝ่ายบริหาร	อายุ 18-40 ปี n = 82			อายุ 41 ปีขึ้นไป n = 35			T	Sig. (2 tailed)
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ		
1. บทบาทการ ตรวจสอบก่อนยกมือ	3.91	0.35	มาก	3.95	0.23	มาก	-0.831	0.029
2. บทบาทการ ตรวจสอบหลังยกมือ	3.72	0.47	มาก	3.57	0.39	มาก	1.788	0.130
รวม	3.81	0.34	มาก	3.76	0.21	มาก	0.985	0.006

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปีมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.91 และ 3.72 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.57 ตามลำดับ

โดยภาพรวม พบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีบทบาทในการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่าผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีบทบาทในการตรวจสอบก่อนยกมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่บทบาทในการตรวจสอบหลังยกมือไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทการตรวจสอบ ฝ่ายบริหาร	ต่ำกว่าประถมฯ n = 47			มัธยมศึกษาขึ้นไป n = 70			T	Sig. (2 tailed)
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ		
1. บทบาทการ ตรวจสอบก่อนยกมือ	3.87	0.37	มาก	3.95	0.27	มาก	-1.259	0.102
2. บทบาทการ ตรวจสอบหลังยกมือ	3.55	0.47	มาก	3.76	0.42	มาก	-2.424	0.056
รวม	3.71	0.35	มาก	3.85	0.27	มาก	2.365	0.124

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ที่มีการศึกษามัธยมศึกษา ขึ้นไปมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.76 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.87 และ 3.55 ตามลำดับ

โดยภาพรวม พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีบทบาทในการตรวจสอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกสภา อบต. จำแนกตามอาชีพ

บทบาทการ ตรวจสอบฝ่าย บริหาร	การเกษตร n = 29			ธุรกิจส่วนตัวและ รับจ้าง n = 88			T	Sig. (2 tailed)
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. บทบาทการ ตรวจสอบก่อนยกมือ	3.96	0.25	มาก	3.91	0.33	มาก	859	0.354
2. บทบาทการ ตรวจสอบหลังยกมือ	3.76	0.41	มาก	3.64	0.46	มาก	1.295	0.240
รวม	3.86	0.26	มาก	3.78	0.32	มาก	1.425	0.097

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและรับจ้างมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน คือ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.91 และ 3.64 ตามลำดับ ส่วนผู้มีอาชีพการเกษตรมีบทบาทในการตรวจสอบอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ก่อนและหลังยกมือค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.76 ตามลำดับ

โดยภาพรวม พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีบทบาทในการตรวจสอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สรุปผลได้ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่ง อาชีพ และความรู้ความเข้าใจในหน้าที่

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีศาสนาต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีสถานะการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีบทบาทการตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การส่วนตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 117 คน ซึ่งได้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 18 ตำบลในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามบทบาทสมาชิกสภาในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสามส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา การได้รับเลือกการดำรงตำแหน่งใดในสภา อาชีพ จำนวน 6 ข้อ
ส่วนที่ 2 เป็นคำถาม ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ในแต่ละคำถามจะประเมินหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ส่งบันทึกข้อความถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการทดสอบถาม

- ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามถึงนายก และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 18 ตำบล ในเขตอำเภอยะหริ่ง ด้วยตัวเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะไปปรับแบบสอบถามด้วยตัวเองตามเวลาที่กำหนด

- เมื่อรับแบบสอบถามแล้วได้ตัวนับจำนวนและตรวจสอบความสมบูรณ์ จึงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ และครบตามจำนวน 117 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องบทบาทการตรวจสอบการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลและใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบการตรวจสอบการตรวจสอบการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่การตรวจสอบการบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทการตรวจสอบ ระหว่างเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา การได้รับเลือกการดำรงตำแหน่งใดใน อบต. อาชีพ ของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ โดยการหาค่า t-test

5.4 สรุปผลการศึกษา

5.4.1 ระดับความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จากจำนวน 117 คน การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ก่อนยกมือและหลังยกมืออนุมัติแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาก่อนยกมือและหลังยกมือ พบว่า

การตรวจสอบฝ่ายบริหารก่อนยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาพบว่า ระดับบทบาทการตรวจสอบ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 อันดับแรก พบว่า บทบาทการตรวจสอบระดับมากที่สุด คือ การนำปัญหา ความต้องการของคนในตำบลมาพิจารณาประกอบ รองลงมาคือ การนำปัญหา ความต้องการของคนในหมู่บ้านมาพิจารณาประกอบ และลำดับที่ 3 คือ บทบาทการตรวจสอบระดับมาก คือ การนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ กับแผนพัฒนา อบต. มาตรวจสอบว่าสอดคล้องกันหรือไม่

การตรวจสอบฝ่ายบริหารหลังจากที่นายอำเภออนุมัติข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้วพบว่า ระดับบทบาทการตรวจสอบ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 อันดับแรกพบว่าบทบาทการตรวจ

ระดับมาก คือ รับรองญาติของเพื่อนสมาชิก รองลงมา มีสองข้อคือ ติดตามว่าคณะผู้บริหารแต่งตั้งใคร เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้าง และตั้งกระทู้ถามคณะผู้บริหารหรือนายก อบต. และลำดับที่ 3 มีสองข้อคือ ตรวจสอบว่ามีการตีประกาศข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไว้เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ณ ที่ทำการ อบต. หรือไม่ และติดตามว่าเมื่อใดคณะผู้บริหารจะดำเนินการประกาศสอบราคาหรือประกวดราคา

5.4.2 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบฝ่ายบริหารของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ระหว่าง เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานการณ์ดำรงตำแหน่งใดใน อบต. และอาชีพ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจ บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีศาสนาต่างกัน ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจ บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีอายุต่างกัน ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจ บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจ บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีสถานะการดำรงตำแหน่งต่างกันตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจ บทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีอาชีพต่างกัน ตามความคิดเห็นโดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งความรู้ความเข้าใจในบทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และบทบาทการตรวจสอบหลังยกมือ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศ ศาสนา อายุ ระดับการศึกษา สถานะการดำรงตำแหน่ง และอาชีพต่างกันตามความคิดเห็น โดยภาพรวมพบว่า มีบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารที่ไม่แตกต่างกัน

5.5 อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี โดยรวมสมาชิกมีความเข้าใจในหน้าที่ดีและพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรพงษ์ สุมาวงศ์ (2550) ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่าความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และวรพงษ์ สุมาวงศ์ (2550) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากยัง

ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อชุมชนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก ด้านบทบาทในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและด้านบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตำบลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างและระเบียบแบบการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลและด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทใน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานีด้านการตรวจสอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพนา เกศรินทร์ (2547) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติตามบทบาทจริงในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารด้านข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ด้านแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ ศาสนาระดับการศึกษา และการได้รับเลือกตำแหน่งใดใน อบต. และอาชีพ มีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุติกุล อันสำราญ (2546) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ตันตะตะนัย (2544) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่การเข้ารับการอบรม/สัมมนา และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

5.6 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลควรศึกษาตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และบทบาทการตรวจสอบกาทำงานของฝ่ายบริหารให้เสมอไป

2. ประชาชนทั่วไปที่ต้องการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรศึกษาบทบาทหน้าที่และบทบาทการตรวจสอบของฝ่ายบริหาร

3. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีหลักสูตร อบรมบทบาทความรู้ความเข้าใจบทบาทการตรวจสอบของฝ่ายบริหาร ให้กับประชาชน

4. ประชาชนทั่วไปที่ต้องการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรบังคับให้ผ่านหลักการบริหารท้องถิ่น

5. ด้านการควบคุม สมาชิกสภา อบต. ควรมีการติดตามควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของผู้บริหาร อบต. และควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานติดตามควบคุมการปฏิบัติงานรายงานผลการ

ปฏิบัติงานให้กับสภา อบต. ได้รับทราบทุกครั้งที่มีการประชุมสภา อบต. เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่น

6. การวางแผนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีบทบาทการวางแผนควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงานผู้บริหารและพนักงาน อบต. และการวางแผนการติดตามประเมินผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรเผยแพร่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ว่าด้วยบทบาทหน้าที่และบทบาทการตรวจสอบให้ประชาชนเข้าใจว่าคนไทยทุกคนถือเป็นหน้าที่

2. ศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างประชาชน กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่าแตกต่างกันหรือไม่ ในความรู้ความเข้าใจและบทบาทการตรวจสอบ

3. ควรศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีผู้นำชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

4. ควรศึกษาประเมินผลการดำเนินงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ สุขสา. (2550). **บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาท้องถิ่นศึกษา**
เฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ ตัณตะนะน้อย. (2544). **ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผล**
ต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). **คู่มือมิติใหม่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น:**
ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2548). **การปกครองท้องถิ่นไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยูชน.
- จตุฑูล อันสำราญ. (2546). **บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น:**
ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจริญ เจษฎาวัดย์. (2530). **การตรวจสอบการบริหาร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่นๆ. (2551). **ชุดการศึกษาค้นคว้ารายวิชาหลักการพัฒนาและการสร้าง**
ยุทธศาสตร์การพัฒนา. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ชลพรรษ ดีมา. (2544). **ผลการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด**
ขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยอนันต์ สมทวนิช. (2539). **โฉมหน้าของโลกในศตวรรษที่ 21 ยกเครื่องเมืองไทย.** กรุงเทพฯ:
มูลนิธิภูมิปัญญา.
- ชีษณุกร พรภาณุวิษุ. (2540). **ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการ**
ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล :
กรณีศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูศักดิ์ ชูมนตรี. (2547). **การรับรู้บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภา**
องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2540). **100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย.** ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรเดช นรัตถ์รักษา. (2551). **ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน.**
กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปเรสซิฟ.

- นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. (2540). **ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับคนผู้ใหญ่อำเภอและผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี. สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). **แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: ไร่ไทยเพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). **พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา**. เลย: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญธรรม นวธนพงศ์. (2547). **คู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้าพรินต์.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). **การสอนอ่านเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). **ศิลปะกับชีวิตประจำวันของเด็ก**. สูจิบัตรการแสดงศิลปะเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาเขต เพาะช่าง. 1, 37-38.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2520). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ปรีชา ธรรมมา. (2545). **“วินัยแห่งตน.” สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 326, 33-38.**
- ปรีชา สมหมาย. (2542). **ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พจนารถ บัวเขียว. (2549). **การปกครองท้องถิ่นไทย. (เอกสารประกอบการสอน)**. เพชรบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. อัดสำเนา.
- พยนต์ เอี่ยมสำอาง. (2542). **การปกครองท้องถิ่นไทย โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พรพนา เกศรินทร์. (2547). **บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พะยอม วงศ์สารศรี (2542). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: สุภา.
- พัชนี วรกวิน. (2522). **จิตวิทยาสังคม**. นนทบุรี: สถานสงเคราะห์หญิง.
- พัชรี มหาลาภ. (2538). **ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง**. สืบค้นจาก http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Expectancy_Theory.htm#ixzz1cLMKBx79
- ไพบุลย์ เทวรักษ์ และสิริวรรณ อัครกุล. (2527). **จิตวิทยา: ศึกษาพฤติกรรมภายนอกและภายใน**. กรุงเทพฯ: ศรีมงคลการพิมพ์.

- มัลลิกา ต้นสอน. (2544). **การจัดการยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กชเปอร์เน็ท.
- มาโนช เวชพันธ์, น.อ. (2532). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ข้าราชการประจำ: ศึกษาเปรียบเทียบข้าราชการพลเรือน ทหารและตำรวจ**. มปท.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). **การศึกษาและความเป็นครูไทย**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- เลิศพร พงษ์พิพัฒน์. (2550). “**บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองหลังสวน จังหวัดชุมพร**.” การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรพงษ์ สุมาวงศ์. (2550). **ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก**. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วสันต์ ศรีสิทธิสมบัติ. (2547). “**บทบาทผู้นำท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้นำชุมชนของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่**.” การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2528). **เทคนิครักษาโรคประสาทด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ: เยียร์บุ๊ก.
- วาริณ วัชชัย. (2545). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภกานต์ ขาวแดง. (2548). **ปัจจัยด้านการบริหารการจัดการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการกองทุนหมู่บ้าน: กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านบ้านปัวชัย หมู่ 4 ตำบลเจริญคำ อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา**. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ จำรัส ดั่งสุวรรณ และฐิติพงษ์ ธรรมานุสรณ์. (2522). **จิตวิทยาสังคม**. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์.
- สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540). **ความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง**. ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2546). **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับชุมชน กรมการปกครองและกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- สิริวรรค์ อัครกุล. (2528). **ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุชา จันทร์เอม. (2542). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดเขตต์ เข้มไธ. (2540). **อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สุพัตรา สุภาพ. (2540). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภา สุกุลเงิน. (2545). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลังการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาพ เนียมตะขบ. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล: กรณีศึกษา เทศบาลคำเขื่อนแก้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร**. การค้นคว้ารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โสริช โปธิแก้ว. (2553). **การประยุกต์อริยสัจ 4 ของพระพุทธศาสนา กับการศึกษาเชิงจิตวิทยาและจิตรักษา**. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 38(3), 1-5.
- อักษร สวัสดิ์. (2542). **ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพฯ**. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2543). **การตรวจสอบและการควบคุมภายใน: แนวคิดและกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ดีจิดอล.
- Bandura, Albert. (1997). **Self-efficacy: The exercise of control**. New York: W.H. Freeman and company.
- Clay, J. (1988). **Chambers English Dictionary**. London: Bunny Suffolk.
- Davenport, T. H., & L. Prusak, (1998). **Working Knowledge: How Organization Manage What They Know**. Boston: Harvard Business School Press
- Dececco, J. P. (1968). **The Psychology of Learning and Instruction: Educational Psychology**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- UNDP, (2004). **Human Development Report 2004, Beyond Scarcity: Power, Poverty and the Global Water Crisis (Online)**. Retrieved from <http://hdr.undp.org/en/media/hdr06-complete.pdf>
- Garrison, R. C. (1972). **Educational Psychology**. Ohio: Charles E. Merrill.
- Getzels & et al., (1974). **Educational Adminstration as a Social Process**. New York: Harper & Row.
- Hurlock, E. B. (1973). **Adolescent development**. 3rded. USA: McGraw Hill.

- Lewin, K. (1952). Group decision and social change. In Kemmis, S. and McTaggart, R. (Eds.) 1988. **The Action Research Reader**. Geelong, Victoria: Deakin University, Press.
- Oxford Advanced Learner's Dictionary, (2000). **Oxford Advanced Learner's Dictionary**. England: Oxford University Press.
- Parasuraman, Zeithmal & Berry, (1990). **Delivering Quality Service**. New York: Free Press.
- Russell, David H. (1956). **Children, s Thinking**. New York: Oinn and Company.
- Strange, Susan. (1984). **Paths to International Political Economy**. London: George Allen and Unwin.
- Vroom, H Victor. (1964). **Work and Motivation**. Now York: Wiley and Sons Inc.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. 3nded. New York: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล มี 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ มี 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร มี 15 ข้อ

ผู้ศึกษาค้นคว้าใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดช่วยตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบทุกคำตอบจะไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเสนอในภาพรวม ผลการศึกษาที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมการปฏิบัติงาน ของฝ่ายบริหาร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

นายอาบัตร์ ดาโอะ
ผู้ศึกษาค้นคว้า

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ
() 1. ชาย
() 2. หญิง

2. อายุ
() 1. 18 – 40 ปี
() 2. 61ปี ขึ้นไป

3. ศาสนา
() 1. พุทธ
() 2. อิสลาม

4. ระดับการศึกษา
() 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา
() 2. มัธยมศึกษาขึ้นไป

5. ท่านมีสถานะการดำรงตำแหน่งใดใน อบต.
() 1. ดำรงตำแหน่ง
() 2. ไม่ดำรงตำแหน่ง

6. อาชีพ
() 1. การเกษตร
() 2. ธุรกิจส่วนตัวและรับจ้างทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตัดสินใจ กาเครื่องหมาย / ลงในช่องใช่ หรือ ไม่ใช่ของใดช่องหนึ่ง ตามความรู้ความเข้าใจของท่าน

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. สภา อบต.มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาอบต.		
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เรื่องความรุนแรงของปัญหาการแพร่กระจายของปัญหา ไม่ต้องนำมาพิจารณา		
3. เมื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.ประจำปีแล้ว อบต.สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแผนพัฒนาได้ตลอดเวลาไม่ต้องรอนจนถึงปีต่อไป		
4. ข้อมูล จปฐ., กชช.2ค. และข้อมูลเฉพาะด้านได้แก่ ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไม่ต้องนำมาพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ		
5. แผนพัฒนา อบต.เป็นแนวทางการพัฒนาเฉพาะของแต่ละตำบลและไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาอำเภอ		
6. แผนงาน โครงการ ที่เสนอไว้ในแผนพัฒนา อบต. ไม่จำเป็นต้องนำไปปฏิบัติได้จริง		
7. ร่างข้อบัญญัติ อบต. ในกรณีที่สมาชิกสภา อบต. เป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภา อบต. ลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน		
8. ข้อบัญญัติ อบต. จะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดโทษปรับเกินกว่า 1,000 บาทไม่ได้		
9. อบต.มีอำนาจตราข้อบัญญัติ อบต.ขึ้นใช้บังคับเป็นกฎหมายในเขต อบต. ได้โดยต้องได้รับความเห็นชอบของสภา อบต.		
10. ร่างข้อบัญญัติ อบต.ที่เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภา อบต. จะเสนอได้ต้องให้นายก อบต. รับรอง		
11. การจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เป็นเรื่องในปัจจุบันจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบลประจำปี ที่ทำไว้ล่วงหน้าหรือไม่ก็ได้		
12. หากสภา อบต. มีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณในวาระที่ 1 ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภา อบต. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะผู้บริหารต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งคณะ		

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
13. หากท่านต้องการเสนอขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณท่านต้องเสนอคำแปรญัตติล่วงหน้า เป็นหนังสือต่อประธานสภา อบต.		
14. ในกรณีที่สภา อบต. ลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายสภา อบต. ต้องเลือกคณะกรรมการเพื่อการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้น		
15. ในกรณีที่สภา อบต. ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมในการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่ยังขัดแย้งกันอยู่ด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภา อบต. เป็นผลให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นอันตกไป		
16. คณะกรรมการสภาของ อบต. มีอำนาจเชิญบุคคลใดมาชี้แจงแสดงความคิดเห็นในกิจการที่ประชุมหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนนั้นได้		
17. สภา อบต. มีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภา อบต. หรือมิได้เป็นสมาชิกสภา อบต. ตั้งเป็นคณะกรรมการ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน อันอยู่ในวงงานของสภา อบต. แล้ว รายงานต่อสภา อบต.		
18. ในกรณีที่ สภา อบต. ต้องการตั้งกระทู้ถามคณะผู้บริหารหรือนายก อบต. เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของคณะผู้บริหารจะต้องทำเป็นหนังสือเสนอล่วงหน้าต่อประธานสภา อบต.		
19. สมาชิกสภา อบต. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปราย เพื่อให้คณะผู้บริหาร อบต. แกลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการของ อบต.		
20. สภา อบต. สามารถมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภา อบต. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ขอให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาเห็นชอบในการสั่งให้คณะผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่ง หากเห็นว่าได้กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือ สวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ ปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่		

ส่วนที่ 3 บทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภา อบต. ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร
คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตัดสินใจ กาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับ
 ข้อเท็จจริงมากที่สุด เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาอบต. ของท่าน

คำถาม	ระดับบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก่อนยกมือให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. ท่านได้ กระทำ ดังต่อไปนี้หรือไม่					
1. นำปัญหา ความต้องการของคนในหมู่บ้านท่านมาพิจารณา ประกอบ					
2. นำปัญหา ความต้องการของคนในตำบลท่านพิจารณา ประกอบ					
3. นำแนวทางของแผนพัฒนาอำเภอ มาพิจารณาประกอบ					
4. แจ้งให้คณะผู้บริหารชี้แจง หรือแก้ไขข้อบกพร่องของ แผนพัฒนา					
5. นำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายมาพิจารณาก่อนว่า มี ความสอดคล้องกับปัญหาเร่งด่วนภายในหมู่บ้านหรือตำบล ท่านหรือไม่					
6. นำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ กับแผนพัฒนาอบต. มา ตรวจสอบว่าตรงกันหรือสอดคล้องกันหรือไม่					
7. ให้คณะผู้บริหารชี้แจง และแก้ไขข้อบกพร่องของร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ก่อน					
หลังจากที่นายอำเภออนุมัติข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย แล้ว ท่านได้กระทำดังต่อไปนี้หรือไม่					
8. ตรวจสอบว่ามี การติดประกาศข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายไว้เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ณ ที่ทำการอบต. หรือไม่					
9. ติดตามว่าเมื่อใดคณะผู้บริหารจะดำเนินการประกาศสอบ ราคาหรือประกวดราคา					

ส่วนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	ระดับบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. ติดตามว่า คณะผู้บริหารแต่งตั้งใครเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้าง					
11. ติดตามว่า คณะผู้บริหาร ได้ดำเนินการก่อสร้างเป็นไปตามแบบแปลนที่กำหนดหรือไม่					
12. เสนอญัตติเกี่ยวกับกิจการภายในของอบต. ต่อประธานสภา อบต.					
13. รับรองญัตติของเพื่อนสมาชิก					
14. ตั้งกระทู้ถามคณะผู้บริหารหรือนายก อบต.					
15. เป็นคณะกรรมการของสภา อบต.					

